

Nuläge, Nyläge och Idé

**Översyn av kultur- och fritidsnämndens
föreningsbidrag**

Innehållsförteckning

Varför en bidragsöversyn?	3
Inledning	3
Övergripande målbild med utvecklingen av bidragssystemet	4
Offentliga sektorns syn på föreningsbidrag och dess roll	6
Måldokument	8
Kommunfullmäktiges övergripande mål	8
Kultur- och fritidsnämndens mål	8
Idrottspolitiska programmet	9
Kulturpolitiska programmet	9
Eventstrategin	10
Strategi 2025, Svensk idrotts nationella mål	11
Nulägesbeskrivning	13
Historik	13
Nuläge	13
Nuvarande bidrag inom fritidsområdet	14
Nuvarande bidrag inom ungdomsverksamheten	22
Nuvarande bidrag inom kulturområdet	24
Nuvarande lokalsubventioner inom fritidsområdet	26
Nuvarande lokalsubventioner inom kulturområdet	30
Jämställdhetsanalys	32
Inledning, mål och syfte	32
Metod och material	33
Empiri	35
Intervju med idrottsföreningar	38
Analys och åtgärdsförslag	39
Omvärldspaning och studier	43
Tillvägagångssätt	43
Intressanta exempel	43
Simuleringar	50
Framtida bidrag	51
Fritidsområdet	52
Ungdomsverksamheten	54
Kulturområdet	55
Förvaltningsövergripande bidragssystem?	57
Arbetsprocessen framöver	58
Bilagor	59
Källförteckning	60

Varför en bidragsöversyn?

Inledning

Kultur- och fritidsnämnden beviljar årligen stora summor i bidrag, vilka sammantaget skapar avgörande förutsättningar för ett rikt kultur- och fritidsliv i Linköpings kommun. Om bidragen inte fanns, eller var betydligt mindre i omfattning, skulle föreningslivet inom såväl fritids- som kultursektorn ha mycket svårt att överleva. Det skulle heller inte vara möjligt för ideella krafter att boka kommunägda lokaler avsedda för fritids- eller kulturaktiviteter. De ideella krafterna utgör i många fall de enda eller majoriteten utav kunderna i kommunens lokaler för fritids- eller kulturaktiviteter, vilket innebär att om bidragen försvann, eller kraftigt minskade, skulle sannolikt lokalerna för kultur- och fritidsverksamheter stå utan hyresgäster och tvingas stänga, ändra sin inriktning eller avyttras.

Bidragen fyller således en synnerligen viktig funktion för den idéburna sektorn och därmed i förlängningen även för samhället. Därmed är dock inte sagt att den nuvarande formen för bidrag är den bästa. För att bidragen ska kunna fortsätta att spela en viktig roll för att skapa förutsättningar för fritids- och kulturaktiviteter behöver bidragsformerna kontinuerligt utvärderas och vid behov revideras för att hålla jämna steg med ett föränderligt samhälle i övrigt. Samhället förändras vilket påverkar medborgarnas sätt att organisera sig och sin verksamhet.

Uppdrag

Kommunledningskontoret i Linköping fick i uppdrag att genomföra en kommunövergripande utredning av föreningsbidragen under budgetperioden 2015-2016. Syftet med utredningen var att ta fram ett underlag som möjliggör ställningstaganden och beslut så det totala stödet fördelas på ett så bra och rättvist sätt som möjligt.

Utredningen genomfördes av Utvärderingsringen (se presentation i källförteckningen) i samarbete med personer inom kommunens olika förvaltningar. Resultatet presenterades i rapporten *"Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun 2014"*. Rapporten lämnar flera värdefulla synpunkter och rekommendationer för det fortsatta interna arbetet med utvecklingen av kultur- och fritidsnämndens föreningsbidrag.

Den här översynen är tänkt att ta vid efter Utvärderingsringens rapport; beskriva nuläget och dagens utbud av bidrag, teckna ett önskvärt läge och lämna förändringsförslag för att skapa en ny "bidragsflora" som på ett bättre sätt möter upp samhällsutvecklingen och framtiden.

Kultur- och fritidskontorets uppdragsbeskrivning:

"Kultur- och fritidsnämndens bidragssystem (avser samtliga föreningsbidrag inom nämnden) behöver ses över för utveckling, modernisering och effektivisering. Utredningen av bidragssystemet ska medföra mer tydlig politisk styrning av föreningsbidraget, där kopplingen mellan föreningsbidraget och kommunfullmäktiges mål, nämndmål, politiska styrdokument såsom det kultur- och idrottspolitiska programmet och eventstrategin med mera blir tydligare. Utvecklingen av bidragssystemet ska även medföra ökad transparens. Inom ramen för utredningen ska samarbetsmöjligheter med andra nämnder i kommunen som har föreningsbidrag, samt Norrköpings kommun, ses över."

Det är av vikt att se över hur bidragen kan nyttjas för utveckling av idrott, kultur och evenemang i Linköping, samt hur bidragen kan bidra till kommunens mål. Det moderna bidragssystemet skulle även kunna vara ett verktyg i arbetet med ökad jämställdhet och tillgänglighet samt mänskliga rättigheter och ökad tolerans.”

Omvärldsspaning

Linköping är inte på något sätt ensam om detta initiativ. En rad olika kommuner i Sverige ser över och har sett över sina föreningsbidrag och har infört nya bidrag, många av dem av mer målstyrande karaktär. Omvärldsspaning och en studie av andra kommuners initiativ och genomförda förändringar inom bidragsområdet bör kunna ge inspiration och uppslag. Det är därför en given del i denna översyn.

Jämställdhetsanalys

I översynen ingår vidare en jämställdhetsanalys som tittar på hur föreningsstöd och bidragssystem fungerar sett ur ett genusperspektiv. Jämställdhet är ett huvudområde i Linköpings kommuns nya idrottspolitiska program. Analysen har genomförts av stiftelsen FairPay och ingår som en delrapport i denna översyn.

Grundförutsättningar och avgränsningar för respektive område

Denna översyn omfattar såväl bidragen inom kultur- som fritidsområdet. Läsaren bör vara medveten om de olika förutsättningar som föreligger dem emellan idag. Bidragen inom kulturområdet är avsedda för utåtriktad verksamhet såsom exempelvis dans- och teaterföreställningar. Föreningarna erhåller framförallt bidrag till verksamhet med allmänheten som målgrupp. Bidragen inom fritidsområdet är huvudsakligen avsedda för intern verksamhet. Föreningarna erhåller i första hand bidrag till verksamhet med föreningens egna medlemmar som målgrupp.

Identifierade utmaningar som härrör respektive område är således av olika karaktär. Inom kulturområdet hamnar fokus på frågan rörande *vilka* som ges möjlighet att delta i Linköpings kulturliv. Inom fritidsområdet är avgränsningen inte lika tydlig. Utöver frågan om *vilka* som stötts aktualiseras även frågor om *vad* som premieras och under *vilka former*.

Utöver de olika förutsättningarna som existerar kultur- och fritidsområdena emellan vill översynen poängtera att det också finns likheter. Resonemang, information, tankegodis och förslag som tas upp inom ett av de två områdena behöver inte enkom höra hemma i endera lägret utan kan också, i olika grad, appliceras på det andra.

Två av kultur- och fritidsnämndens bidrag sorterar under Ungdomsverksamheten. De båda bidragen uppmuntrar till publika arrangemang och hör till kulturområdet. Den specifika målgruppen har gjort att ungdomsverksamheten ändå fått egna avsnitt i kapitlen Nulägesbeskrivning och Framtida bidrag.

Övergripande målbild med utvecklingen av bidragssystemet

Innehållet i denna övergripande målbild är framför allt hämtat från det nya idrottspolitiska programmet (IPP). Programmet tydliggör vilken viljeinriktning och utveckling kommunen vill se för att, tillsammans med föreningsliv och andra aktörer, skapa möjlighet för alla Linköpingsbor att kunna motionera utifrån sina önskemål och förutsättningar. Nedan följer

ingångsvärdena gällande det fokusområde och det spörsmål som har allra starkast koppling till denna översyn, *Aktiv i en förening* och stödet till föreningslivet.

Svensk idrott och dess föreningar står inför stora och svåra utmaningar att hitta strukturer och former för att få fler att välja att vara aktiv i föreningslivet. Den organiserade idrotten har en vikande tendens och antalet medlemmar minskar i många föreningar. Föreningslivet är viktigt och har en stor och betydande roll för folkhälsan och är den verksamhet där flest barn och ungdomar är fysiskt aktiva. Det finns många fördelar med att vara med i en förening. Utöver själva idrottandet innebär föreningslivet en social samvaro, kunskap och utbildning, kamratskap och gemenskap. För att lyckas behålla fler behöver förutsättningarna bli bättre, och föreningslivet måste hitta sätt att sänka trösklarna. En del utmaningar handlar om samhället runt omkring idrotten och i en del frågor måste idrotten hitta nya svar för att rymma så många som möjligt, så länge som möjligt och i en så bra verksamhet som möjligt.

En viktig förutsättning för detta är att som kommun kunna erbjuda ett modernt och effektivt stöd till föreningslivet. Stöd kan bestå av både bidrag, utbildningsinsatser och annan typ av stöttning. Det ska vara enkelt för föreningslivet att söka bidrag och boka anläggningar. Ett mer effektivt och modernt stödsystem innebär att föreningslivet har mer tid och kraft att skapa idrott för alla hela livet.

De kommunala bidragen till föreningslivet måste anpassas till samhällets och idrottens utveckling. Linköpings kommun och föreningslivet har ett gemensamt ansvar att inspirera och motivera ungdomar att delta i föreningslivet. Kommunen ska bistå föreningslivet med stöd för hur vi strategiskt och tillsammans får ungdomar att fortsätta vara aktiva i sin förening och hur nya individer kan beredas plats.

Nya samarbetsformer där kommunen och föreningslivet tillsammans hittar effektiva samarbetsformer för att till exempel arbeta med jämställdhet, tillgänglighet, inkludering och att få fler människor att bli fysiskt aktiva är önskvärda.

Kultur- och fritidsnämndens politiker har vidare lyft fram viljan att utvecklingen av bidragssystemet ska leda till ett upplägg som står sig över lång tid. De ändringar som genomförs bör i så hög grad som möjligt baseras på konsensusbeslut. Det rådande bidragssystemet har existerat, med vissa kompletteringar och ändringar genom åren, under lång tid. Det fungerar, men vissa förändringar bör kunna göra det bättre.

Utöver denna önskan på aggregerad nivå finns ambitionen att utvecklingen av bidragssystemet ska medföra stärkt demokrati i föreningslivet genom incitament som uppmuntrar föreningslivet att arbeta med demokratifrågor. Det skulle förslagsvis kunna handla om certifieringar och fler tonåringar som ombud i föreningsstyrelser. Därutöver finns viljan att motverka ålders- och könsindelning inom föreningslivet och främja lösningar för indelningar beroende på var och på vilken utvecklingsnivå den enskilde individen befinner sig.

Nationell bidragsöversyn

På nationell nivå har Riksidrottsförbundet (RF) fattat beslut om att anta Svensk idrotts nya strategi – Strategi 2025. Som en del i beslutet ingår att analysera nuvarande stödsystem och beskriva dess effekter. En av utgångspunkterna för detta arbete är att effektiv styrning mot målen även kräver ekonomisk styrning. Som vi belönas tenderar vi att bete oss!

I Strategi 2025 konstateras att idrotten och idrottsrörelsen står inför en rad utmaningar framöver. Det är dock inte tydligt hur de nuvarande bidragen riktas för att stimulera idrottsrörelsen att möta dessa utmaningar. Det är viktigt att poängtera att ett mera målstyrt stöd inte per automatik innebär subjektiva bedömningar som grund för bidragens fördelning. Relevanta nyckeltal avseende idrottens storlek och verksamhet ska fortsatt användas där det lämpar sig. Snarare gäller det att hitta system som via kvantitativa och/eller kvalitativa parametrar bäst bedömer respektive mottagares möjligheter att nå givna mål och dessutom utgör incitament för att arbeta i målens riktning. Ett allt mer omfattande bidragssystem behöver också i större utsträckning än tidigare kvalitetssäkras via tydliga regelverk och uppföljning för att säkerställa intentionerna med bidragen.

Syftet med RF:s översyn, som relateras till Strategi 2025, är att se över samtliga stöd från RF och komma fram till förslag på ramar och principer för ekonomiskt stöd till Idrottsförbund, Specialidrottsförbund, distrikt och övriga organisationer på nationell nivå. Översynen ska även se över mål med stödet, vilka parametrar som stödet skall utgöras av och vad det ställer för krav på utveckling av administration/IT-system. Översynen ska inkomma med förslag till beslut inför RF-stämman 2019.

Offentliga sektorns syn på föreningsstöd och dess roll

I uppdragsbeskrivningen uttalas ambitionen att översynen ska medföra en mera tydlig politisk styrning av föreningsbidragen. Att politiken de facto har åsikter och uppfattningar om hur de skattemedel som tilldelas idrottsrörelsen och föreningslivet ska användas känns allmänt accepterat. Däremot finns olika uppfattningar om graden av den styrning som ska och bör tillämpas. Av tradition har föreningslivets insatser alltid värnats i kommunerna. Det har funnits en vilja att stödja ideellt arbete eftersom det ansetts vara en tillgång för samhällsutvecklingen. Detta har, åtminstone tidigare, ibland tagit sig uttryck i en ovilja att över huvud taget styra och påverka föreningslivets verksamhet.

Denna ambition från den offentliga sektorns sida, att stödja kopplat till önskvärd utveckling utan att vilja styra och påverka i hög grad, har sin motsvarighet hos idrottsrörelsens dilemma att förena autonomi med ett beroende av ekonomisk hjälp. Idrottsrörelsens relation till den offentliga sektorn får ses som en balansakt mellan två rätt oförenliga mål, att förmå den offentliga sektorn att bidra till idrottsrörelsens ökade handlingskraft utan att det inverkar på den egna rörelsens handlingsutrymme. En balansakt som också beror på vad marknaden och den civila samhällssfären kan erbjuda och följderna av att undvika utomstående samarbetspartners. I realiteten får nog detta ses som ett teoretiskt dilemma då Idrottsrörelsen som helhet aldrig försökt isolera sig från det omgivande samhället. Tvärtom har man alltid eftersträvat att öka den reella handlingskraften genom externa bidrag i olika former. Marknaden har gett stora bidrag men det offentliga stödet har dominerat. Till skillnad från andra områden har staten under de drygt 100 år som idrottsrörelsen stöttats med offentliga medel ofta självmant begränsat sitt inflytande över idrottspolitik. Avvägningen mellan statlig kontroll över statsbidragets användning och organisatorisk frihet har dock varierat. Genom ett succesivt ökande statsbidrag har staten och idrottsrörelsen skapat en intim samverkan och ett ömsesidigt beroende till varandra.

På senare år har det blivit alltmer tydligt att användandet av skattepengar kopplas till en politisk vilja om hur dessa medel bör användas. Stödet till föreningslivet ses då som ett fördelningspolitiskt styrinstrument. Om denna tendens håller i sig och befästs får framtiden utvisa om idrottsrörelsen och föreningslivet accepterar en högre grad av beroende av det

omgivande samhället och samarbeten i olika former och en utvecklingssträvan som ligger i linje med den offentliga sektorns.

Styrinstrument

Vilka styrinstrument står då till buds för den offentliga sektorn? Utvärderingsringens rapport lyfter fram fyra olika styrinstrument; investeringar och specifika satsningar som påverkar, ekonomisk styrning genom utformningen av de kontanta bidragen, taxor och avgifter samt styrning av tid och plats i anläggningar. Det sistnämnda styrinstrumentet, styrning av tid och plats i anläggningar har Linköpings kommun i hög grad frånsagt sig då tidsfördelningen sköts av föreningslivet självt via Linköpings stora föreningsallians, Linköpings Idrottsförbund (LIF).

Vidare identifieras följande styrinstrument (Norberg, 2004, sid 35-38):

- En möjlighet är *legal styrning*, via lagar och förordningar, en metod sällan förekommande inom idrottspolitiken. Idrottsrörelsen består ju huvudsakligen av ideella föreningar och det finns ingen särskild civilrättslig lagstiftning som reglerar ideella föreningar.
- *Rekryteringsstyrning* genom tillsättning av personal och ombud är ett annat styrinstrument. En metod med klara legitimitetsbegränsningar då den utgör ett intrång i icke-statliga sammanslutningars föreningsdemokratiska rätt att utse sina egna ledare. Intressant nog har den tillämpats inom idrottspolitiken på nationell nivå genom statliga ombud i Riksidrottsförbundets ledning fram till 1993.
- *Organisationsstyrning*, åtgärder för att påverka idrottsrörelsens organisationsstruktur, är ännu en styrform med legitimitetsproblem som lätt kan tolkas som ett illegitimt intrång i icke-statliga organisationers interna angelägenheter.
- Den offentliga sektorn kan även genom *information och informella kontakter* uttrycka sin syn på hur idrottsrörelsens verksamhet skall bedrivas eller utvecklas. Kännetecknande för denna styrningsform är en ambition att ändra idrottsrörelsens agerande genom ökad kunskap eller påverkande värderingar.

Den här översynen fokuserar på den *ekonomiska styrningen* via utformningen av de kontanta bidragen. Det är också detta styrinstrument, bidrag och skatter, som dominerat den offentliga sektorns idrottspolitik.

Måldokument

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Ett varierat kultur- och fritidsutbud som riktar sig till alla Linköpingsbor ska finnas i kommunens olika stadsdelar och orter och även locka besökare. I Linköping ska det finnas en god samverkan mellan kommun och föreningsliv. Alla barn och unga ska kunna ta del av ett rikt och meningsfullt fritids- och kulturliv samt möjligheten att skapa själva.

Kultur- och fritidsnämndens mål

En attraktiv stad: Ett rikt och synligt kultur-, idrotts- och fritidsliv ska bidra till Linköpings identitet som attraktiv kommun.

En hälsosam stad: Linköpings kultur-, idrotts- och fritidsutbud ska bidra till att alla linköpingsbor har förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

En kreativ stad: Alla ska kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande.

Nämndens övriga mål för verksamheten:

Idrotts- och fritidsanläggningar ska ha hög tillgänglighet för motion och evenemang.

Föreningsstöden till idrottsföreningar ska bidra till ett hållbart föreningsliv genom en mångfald av aktiviteter.

Attraktiva och tillgängliga mötesplatser och aktiviteter ska erbjudas ungdomar och unga vuxna.

Unga ska vara delaktiga i planeringen av ungdomsarrangemang och utveckling av ungas mötesplatser.

Alla vuxna som bor och vistas i Linköping ska erbjudas ett varierat kulturutbud av hög kvalitet med möjlighet till eget skapande.

Barn ska erbjudas ett varierat kulturutbud av hög kvalitet med möjlighet till eget skapande.

Passagen Linköpings konsthall ska bidra till utmanande och inspirerande möten med samtidskonsten. Passagen ska vara en arena för eget skapande.

Linköpings stadsbibliotek med tillhörande närbibliotek och bokbuss ska vara en attraktiv och inkluderande mötesplats och bildningsarena.

Friluftsmuseet Gamla Linköping ska bidra till att sprida kunskap om Linköpings historia och upplevas som ett betydelsefullt och attraktivt besöksmål.

Kulturskolan ska erbjuda en mångfald av olika uttrycksformer.

Idrottspolitiska programmet

Aktiv hela livet, det nya idrottspolitiska programmet (IPP) för Linköpings kommun, är i skrivande stund inte fastslaget. Ett utkast går ut på remiss innan årsskiftet och programmet ska sedan godkännas av Kommunfullmäktige. Programmet ska ge stöd och vägledning för nämnder, förvaltningar och styrelser i arbetet med att skapa förutsättningar och möjligheter för medborgarna att vara aktiva hela livet. Programmet fokuserar på folkhälsa och fysisk aktivitet. Nedan följer en kortfattad genomgång av programmets målbild, huvudområden, fokusområden och prioriterade målgrupper.

Övergripande målbild:

Genom en bred samverkan ska vi tillsammans arbeta för att aktivt främja fysisk aktivitet och rörelse för alla hela livet. Fokus ska vara på rörelseglädje, demokrati och delaktighet i ett inkluderande samhälle där alla medborgare ges möjligheter att delta utifrån sina förutsättningar.

Programmets huvudområden: Jämställdhet och inkludering och Aktiv hela livet.

Jämställdhet och inkludering: Linköpings kommun ska erbjuda likvärdiga möjligheter för alla att vara aktiva oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund.

Aktiv hela livet: Alla Linköpingsbor ska ges förutsättningar att få självförtroendet, motivationen och den fysiska kompetens som krävs för att kunna vara aktiv hela livet.

Fem fokusområden: Aktiv i en förening, Aktiv utanför det organiserade föreningslivet, Mötesplatser för aktivitet, En aktiv skola/förskola samt Upplevelser som främjar fysisk aktivitet.

Linköpings kommun ska arbeta för att alla invånare i Linköping ska vara och förbli fysiskt aktiva hela livet. Det övergripande arbetet ska syfta till att få fysiskt inaktiva i alla åldrar att bli fysiskt aktiva med särskilt fokus på följande grupper:

- Barn och ungdomar 12-20 år, särskilt flickor
- Flickor 7-20 år med utländsk bakgrund
- Personer med funktionsnedsättning
- Barn- och ungdomar 7-20 år med lägre socioekonomisk bakgrund än genomsnittet

Kulturpolitiska programmet

Låt oss prata kultur, det kulturpolitiska programmet (KPP) för Linköpings kommun, är i skrivande stund inte fastslaget. Ett utkast går ut på remiss efter årsskiftet och programmet ska sedan godkännas av Kommunfullmäktige. I KPP, som lutar sig mot de nationella kulturpolitiska målen, anges att Linköpings kommun ska erbjuda ett enkelt och väl fungerande stödsystem till den idéburna sektorn. Nedan följer en kortfattad genomgång av programmets målbild och fokusområden.

Nationella kulturpolitiska mål

- Kulturen ska vara en dynamisk utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund
- Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet
- Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling

Programmets huvudområden och kommunens mål

Kulturlivets scener och mötesplatser: En grundförutsättning för ett livskraftigt kulturliv. Bereda plats för kulturen, främja ett kreativt stadsrum och skapa förutsättningar för kultur i kommunens alla delar.

Kulturen och det livslånga lärandet: Verka för alla barns rätt till kultur i skolan, erbjuda ett enkelt och väl fungerande stödsystem till den idéburna sektorn samt verka och samarbeta tvärsektorielt för att våra medborgare ska ha möjlighet att hämta kraft ur kultur under hela livet.

Linköpings kreativa aktörer: Värna den fria kulturens roll i det demokratiska samhället, vara öppen för nya samverkansformer med föreningslivet, genom exempelvis IOP (Idéburet Offentligt Partnerskap) och skapa förutsättningar för våra lokala kulturaktörer att mötas och utbyta idéer.

En jämlik tillgång till kulturen: Uppmuntra till ett inkluderande kulturliv med bredd, uppmuntra till ett kulturliv som utmanar och stimulerar samt arbeta proaktivt med att synliggöra Linköpings kulturliv.

Kultur för sin samtid och framtid: Förvalta kulturarvet som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser. Bereda plats för vårt framtida kulturarv, präglade av kreativitet, konstnärlig kvalitet och mångfald samt förstärka kulturens roll i den samtida samhällsdiskursen.

Mångfald och möjligheter: Uppmuntra kulturell mångfald och värna kulturens unika position samt stärka samarbetet med Linköpings universitet.

Eventstrategin

Eventstrategin ska långsiktigt stötta kommunens varumärkeslöfte, Linköping - där idéer blir verklighet. Varumärkeslöftet är styrande för alla beslut som fattas av kommunfullmäktige. Det övergripande målet för strategin är att Linköping år 2030 ska vara en av Sveriges tre främsta eventstäder/mötesplatser inom kunskap och innovation, kultur och hälsa, nöje samt idrott.

Prioriterade event – Kultur och hälsa: Linköpings kommun rekommenderas fokusera på hälsa och friskvård ur ett kulturperspektiv, för att tydligare positionera sig som en av landets mest hälsosamma kommuner. Genom nya och spännande nischer nå de linköpingsbor som inte visste att de hade ett hälsointresse, samt ytterligare aktivera och mobilisera de aktiva utövarna. Målet är att Linköpings kommun intar en unik position gentemot andra städer, något som kan få mindre event att upplevas och betraktas som större i relation till konkurrensen.

Prioriterade event – idrott: Linköping har begränsad tillgång på hotell, arenor och övrig publikkapacitet. Detta gör att exceptionellt stora idrottseven i dagsläget inte är aktuella. Däremot kan Linköping positionera sig inom vissa specialidrottseven såsom internationella turneringar eller SM i specifikt utvalda sporter. SM-tävlingar och i vissa fall internationella event bör varvas med större ungdomsturneringar. För att göra detta bör Linköping arrangera ett brett utbud av ungdoms- och elitidrott med både nationella och internationella turneringar. Målet är att lyfta det allmänna idrottsintresset samt de specifika sporterna. Positionera Linköping som en idrottsstad, och skapa stolthet och engagemang hos lokalbefolkningen.

Strategi 2025, Svensk idrotts nationella mål

En sammanställning av de mål och måldokument som Linköpings kommun och kultur- och fritidsnämnden arbetar för och ska sträva mot bör även innehålla huvuddragen och essensen i Svensk idrotts nya strategiska plan.

För några år sedan rannsokade Riksidrottsförbundet (RF) sig själva genom att konstatera att svensk idrott i mångt och mycket sett likadan ut år efter år trots att Sverige och människors liv, behov och förutsättningar har förändrats väldigt mycket på bara några årtionden. Många nya idrotter har tillkommit, kvinnorna utgör idag en självklar del av verksamheten och barn- och ungdomsidrotten har haft en explosionsartad utveckling, men grunden i både verksamheten och organisatorisk struktur är i många avseenden densamma. Nya idéer har inte fått tillräckligt med plats och idrotten riskerar att tappa kontakten med de som är allra viktigast, medlemmarna.

Svensk idrott bestämde sig själva för att det var dags för en förändring, och RF drev mellan åren 2013 och 2015 ett brett strategiarbete för idrottsrörelsens framtid i nära samverkan med SISU Idrottsutbildarna (idrottens egna studieförbund) och samtliga specialidrottsförbund (SF). Ambitionen var att utmana bilden av hur det ska vara att idrotta i en förening samt staka ut vägen för framtiden. Arbetet tog sikte på år 2025 och utgick från en analys av trender och förändringar i samhället i stort, en idrottspolitisk analys samt ett omfattande underlag om var idrottsrörelsen befinner sig idag.

Strategiarbetet ledde fram till svensk idrotts strategiska plan mot 2025 (Strategi 2025, Svensk idrott – världens bästa!), en prioritering av fyra strategiska områden för svensk idrotts framtid som RF-stämman beslutade om 2015.

De fyra strategiska områdena är: Idrott hela livet, Idrottens värdegrund, Idrott i förening och Idrotten gör Sverige starkare. De övergripande målen är idrottsrörelsens gemensamma mål och därför har också SF ett indirekt ansvar att leda sina föreningar mot dem.

Svensk idrott har nu påbörjat en förflyttning, och mycket har hänt inom de flesta idrotter där många ser över kultur, tränings- och tävlingsformer och trösklar. Det är bara början på en lång resa för att förändra idrottsrörelsens inriktning. En resa mot en mer nyfiken, välkomnande och utvecklande idrott där fler blir motiverade att hålla igång hela livet. En resa där målet är att det ska vara enkelt och attraktivt att idrotta i förening för unga, vuxna och äldre med olika bakgrund och livssituation. Detta ska bidra till att föreningarna, idrottsrörelsen och samhället blir starkare.

Det handlar om att idrotten vidgar vyerna och parallellt med den traditionella tävlings- och prestationsidrotten erbjuder delvis ändrad inriktning som når nya grupper, behåller de som annars väljer att sluta och når de som vill hitta rörelseglädjen i motionsidrottens form och som vill fortsätta göra det i en förening. En del i strategin är också att bygga en barnidrott som inte bara är en kopia av vuxenidrotten utan som i ännu högre utsträckning är formad efter barnens behov. Integration och organiserad spontanidrott är också viktiga element i strategin.

Läsaren noterar säkert likheter mellan strävan i kommunens nya idrottspolitiska program och ambitionerna i Strategi 2025. Observationen är korrekt, den övergripande målbilden och huvudområdena i det nya idrottspolitiska programmet speglar i flera avseenden de grundläggande målsättningarna i Strategi 2025.

Nulägesbeskrivning

Historik

Idrottsrörelsen tilldelades sitt första årliga och generella statsbidrag år 1913. Idrottens egna företrädare tog initiativet och lyckades övertyga en knapp majoritet i riksdagen om att idrotten som samhälls- och kulturfenomen skapar ett mervärde som kommer hela samhället till del och att rörelsen var i behov av statens hjälp för att kunna utvecklas. Statsstödet syftade till att skapa balans mellan olika finansieringskällor och därmed stärka idrottsrörelsens autonomi, förankring och oberoende i den ideella samhällssektorn. Det var dock ingen enkelriktad process, statsstödet medförde såväl rättigheter som skyldigheter för båda parter. Statsanslaget gav upphov till ett implicit kontrakt mellan staten och idrottsrörelsen. Statsmakten åtog sig ett övergripande ansvar för idrottsrörelsens utveckling och existensvillkor. För idrottsrörelsen stadgade det implicita kontraktet en rätt till statsunderstöd förenat med relativt stort självbestämmande.

Sveriges sammantaget sett mycket starka ekonomiska tillväxt under efterkrigstiden och ända fram till oljekrisen 1973 möjliggjorde att föreningslivet även började få ekonomiskt stöd från kommunerna. Därtill åtnjöt nu idrottsrörelsen en bred samhällsacceptans, dess samhällsnytta lovsjöngs och ansågs vara en självklarhet, vilket inte varit givet tidigare under uppstartsåren och mellankrigstiden.

Sedan åtminstone 1962 har Linköpings kommun kunnat erbjuda ett antal bidrag till föreningslivet inom fritidsområdet med barn- och ungdomsverksamhet (kan inte styrka tidigare förekomst, förf. anm.) 1962 fanns sex stycken sökbara bidrag.

Sedan dess har kommunala bidrag tillkommit, bidragsnamn har ändrats, bidrag har upphört, bidrag har upphört och återkommit, bidrag har uppgått i ett annat bidrag, ändamål har ändrats och villkor och kriterier för att erhålla bidragen har skiftat. Sammantaget sett har dock det mesta varit sig tämligen likt under flera decennier. Nedan följer en genomgång av de rådande bidragen. Till flera av dem finns kommentarer om ändamål och när de infördes.

Nuläge

Kultur- och fritidsnämndens föreningsbidrag bör ses som en helhet och innefattar såväl kontantbidrag, taxor och avgifter, lokalsubventioner och övriga stöd i form av till exempel utbildningar, tryck- och layouthjälp som kommunen erbjuder.

Kultur- och fritidsområdet är ett mångfacetterat område där flera verksamheter med skilda inriktningar ingår. Inom kultur- och fritidsnämnden finns flera olika kontanta bidrag till föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet. Denna översyn fokuserar på de kontanta bidragen till Linköpings föreningar inom kultur- och fritidsområdet, men i detta kapitel redovisas såväl de kontanta bidragen som lokalsubventionerna. Uppgifterna om lokalsubventionerna är huvudsakligen hämtade från Utvärderingsringens rapport.

Identifierade förbättringsområden

Vad gäller de kontanta bidragen kopplade till fritidsområdet identifierar översynen följande karakteristika hos dagens bidragsupplägg:

- Linköping har idag ett stort antal olika bidrag, ett mer renodlat upplägg med färre bidrag är önskvärt.
- Vissa bidrag är direkt riktade till ett fåtal föreningar, öppna och breda bidrag är att föredra.
- Flera av bidragen är ålderstigna och det finns all anledning att ifrågasätta om de behov som förelåg när de tillkom allttjämt föreligger.
- Vårt bidragssystem upplevs som administrativt krångligt, vi måste försöka underlätta för föreningslivet som huvudsakligen utgörs av ideella krafter.
- Kopplingen mellan rådande bidragssystem och kommunens mål är i dagsläget alltför vag, vi önskar se en tydligare riktning och styrning mot ambitionerna i framför allt det idrottspolitiska- och det kulturpolitiska programmet.

Beträffande de kontanta bidragen kopplade till kulturområdet utmärker sig tre problemområden som i dagsläget begränsar Linköpings kulturliv:

- Det kulturpolitiska programmet strävar efter ett rikt och differentierat kulturutbud, samt att sänka trösklarna och stärka samarbetet kulturaktörer emellan. I nuläget finns inte utrymme att ekonomiskt stödja andra kulturaktörer än föreningar av ideell natur, vilket idag är ett krav för att aktören ska vara bidragsberättigad. Detta begränsar möjligheterna att införliva de målformuleringar som fastställs i det kulturpolitiska programmet, då det idag saknas möjlighet att ge stöd till de övriga aktörer som är verksamma inom kultursektorn och vitaliserar kulturlivet i Linköping.
- Kravet på att vara förening av ideell natur för att erhålla kommunalt bidrag leder även till det andra problemområdet, samordningsproblematiken med Region Östergötland. Regionen beviljar produktionsstöd till "*Juridiska personer, såsom föreningar, organisationer eller bolag*". Ett av kriterierna för att beviljas produktionsstöd är kommunal medfinansiering, vilket innebär att till exempel en kulturaktör nekas bidrag från såväl kommun (med hänvisning till bidragsreglerna) som regionen (med hänvisning till kravet på kommunal medfinansiering).
- Det tredje problemområdet som utredningen vill lyfta fram är föreningarna som befinner sig i gränslandet mellan kulturområdet och fritidsområdet. Två av de mest talande exemplen är Globengruppen och Linköpings balettförening. De bedriver kontinuerlig och ledarledd verksamhet för barn och unga likt idrottsföreningar, men kan inte erhålla det verksamhetsrelaterade bidraget inom fritidsområdet.

Nuvarande bidrag inom fritidsområdet

För att bidrag ska beviljas ska föreningen vara uppbyggd enligt demokratiska principer, verka för en alkohol-, drog- och dopingfri verksamhet, bedriva ungdomsfostrande arbete och ha den stabilitet och omfattning att ett kommunalt stöd är motiverat. Föreningen ska vidare vara ansluten till en riksorganisation som uppstår årligt stöd som ungdomsorganisation från staten. Annan lokal förening kan erhålla bidrag om synnerliga skäl finns. En bidragsberättigad förening ska ha minst 10 aktiva medlemmar i åldern 7-20 år som är bosatta eller skrivna i Linköping kommun. Medlemsantalet grundar sig på antalet matrikelförda medlemmar vid senaste årsskiftet. Föreningen ska även redovisa minst 20 sammankomster per år i den bidragsberättigade åldern.

Bidragsberättigad förening ska bedriva fritidsverksamhet bland barn och ungdom under större delen av året, ha antagit skriftligt utformade stadgar enligt allmänt omfattande regler, ha stadgeenligt vald styrelse och revisorer, hålla årsmöte på vilket verksamhets-, kassa- och revisionsberättelserna föredras och godkänns.

Driftbidrag

Driftbidragets upplägg och villkor är i stora drag oförändrat sedan det infördes år 1983. Det kan sökas av förening eller organisation som äger och kontinuerligt nyttjar anläggning för sport- och fritidsverksamhet eller driver sådan anläggning under ägarliknande förhållanden. Med ägarliknande förhållande avses tomträtt eller arrendeavtal av långsiktig karaktär. Avtalstiden ska vara 10 år eller längre. Undantag från en minsta avtalstid om 10 år kan göras i de fall föreningar övertar tidigare kommunalt drivna anläggningar. Alla nytillkomna anläggningar måste godkännas före byggande och klassas innan bidrag betalas ut. För att driftbidrag ska utgå krävs att föreningen har fullt driftansvar och står för samtliga driftkostnader.

Bidrag utgår endast under förutsättning att anläggningen är i sådant skick som krävs för att avsedda verksamheter ska kunna genomföras.

Förening som erhåller driftbidrag ska i mån av utrymme upplåta anläggningen, till kommunala enheter och andra föreningar inom kommunen, till kommunalt beslutade taxor eller där så inte är möjligt till självkostnadspris.

Ansökan som avser bidrag till nästkommande kalenderår sker på särskild blankett och ska vara Linköpings kommun tillhanda senast den 1 april. Utbetalning av bidrag beräknas ske under januari månad det år ansökan avser. Bidragsmottagaren ska senast den 1 oktober varje år ta kontakt med bidragsutbetalaren för att komma överens om tid för årlig besiktning av anläggningen.

Driftbidrag utbetalas utifrån fasta belopp beroende på anläggningens art. Några exempel:

Elljusspår 12 000 kronor per kilometer spår
 Fotbollsplan, konstgräs ca 100 x 60 m 20 000 kronor
 Fotbollsplan, grus, med elljus 5 000 kronor
 Friidrottsanläggning 5 000 kronor
 Ridanläggning, mindre utomhusanläggning 4 000 kronor

Beaktat hur inflationen påverkat penningvärdet (baserat på Statistiska Centralbyråns statistik för Konsumentprisindex) under tidsperioden 1983 – 2017 kan det konstateras att de fasta bidragsbeloppen inte alls uppräknats i paritet med urholkningen av penningvärdet sedan driftbidraget infördes år 1983.

Verksamhetsbidrag

Linköpings kommun har åtminstone sedan 1962 (kan inte styrka tidigare förekomst, förf. anm.) kunnat erbjuda ett aktivitetsrelaterat föreningsstöd. Då hette bidraget fritidsgruppsbidraget och innebar ett fast belopp per sammankomst. Under 70-talet bytte det namn till aktivitetsbidrag/sammankomstbidrag. Därutöver fanns ett instruktörsbidrag till ett fåtal större föreningar som uppfyllde ett kvantitativt kriterium vad gäller medlemmar, år 1965 minst 300 matrikelförda medlemmar i åldern 10-25 år. Bidraget gjorde att dessa

föreningar kunde ha anställda på hel- eller halvtid. Bidraget bytte namn till administrationsbidrag och fler och fler föreningar nådde genom åren det kvantitativa kriteriet. 1995 togs bidraget bort, till förmån för aktivitetsbidraget som bytte namn till verksamhetsbidrag som utvidgades till att förutom det fasta beloppet för sammankomst även dela ut ett rörligt belopp per bidragsberättigad deltagare. Dagens verksamhetsbidrag kan alltså dateras till år 1995.

Verksamhetsbidraget baseras på aktivitet och ges till föreningars gruppverksamhet bland barn och ungdomar i åldern 7-20 år. Bidraget innebär dels ett fast belopp på 15 kronor per bidragsberättigad sammankomst, dels ett rörligt belopp på ca 5 kronor per bidragsberättigad deltagare inom intervallet 3-30 barn och ungdomar per grupp och aktivitetstillfälle. En bidragsberättigad sammankomst ska vara minst en timme och bestå av minst 3 deltagare utöver ledare. Bidrag utgår endast en gång per dag och grupp och gäller barn och ungdomar som är bosatta eller skrivna i Linköpings kommun.

Den som deltar i mer än en sammankomst per dag inom samma förening får bara medräknas vid en av dessa sammankomster. En grupp får inte, från redovisningssynpunkt, delas i mindre grupper för erhållande av fler sammankomstbidrag. Detta innebär till exempel att ett lag är den naturliga gruppen vid en sammankomst och att lag inte får delas i flera smågrupper för att föreningen ska kunna få mer i verksamhetsbidrag.

Vid varje sammankomst ska närvarokort föras. Gruppledare eller biträdande gruppledare ska vara närvarande under hela sammankomsten och får inte från bidragssynpunkt vara ledare för flera grupper under samma timme. Ledare ska intyga att uppgifterna på närvarokorten är riktiga.

Ansökan om bidrag sker på särskild blankett och ska vara insänd senast den 15 februari respektive 15 augusti. Uppgifterna på blanketten är en sammanfattning av antalet närvarokort och ska gälla aktuell tidsperiod 1/7 – 31/12 respektive 1/1 – 30/6. Utbetalning av det kommunala bidraget beräknas ske under maj respektive november månad.

Bidrag utgår inte till aktivitet som anordnas av riksorganisation, distrikt eller lokalt samarbetsorgan. Inte heller till entrébelagda tävlingar eller kommersiella arrangemang som till exempel danser, bingo och basarer. Bidrag ges inte till studiecirkel, aktiviteter under skoltid eller annan verksamhet som får stöd på annat sätt eller bedrivs i privat regi.

Under det senaste decenniet har det statliga lokala aktivitetsstödet, LOK-stödet, ökat exceptionellt till följd av att idrottsrörelsens traditionella statsanslag i statsbudgeten har kompletterats med nya bidrag via det statliga spelbolaget AB Svenska Spel. Det betyder att i de allra flesta kommuner är det statliga lokala aktivitetsstödet betydligt större än det kommunala aktivitetsstödet (i Linköpings fall alltså verksamhetsbidraget). Från och med 2014 förändrades det statliga aktivitetsstödet till idrotten, då den övre åldersgränsen på 20 år höjdes till 25 år.

Se bilaga 1A-1C (Föreningsbidrag, Statistik 2016) som bland annat visar hur mycket verksamhetsbidrag som varje bidragsberättigad förening i Linköping erhåller. Materialet är en sammanställning av varje förening och vilka bidrag som föreningen tagit del av under året. Vidare ingår medlemsstatistik fördelat på kön och olika åldersintervall, fördelningen av medlemmar och deltagartillfällen på flickor och pojkar i åldern 7-20 år samt fördelningen på kvinnor och män i föreningarnas styrelser.

Särskilda bidraget

Precis som flertalet av de befintliga bidragen har det särskilda bidraget funnits med under flera decennier, det infördes någon gång under åren 1969-1971. Vid införandet avsåg det att stödja "särskilda initiativ, idrottsskolor, läger eller liknande". Det torde ha uppfattats som ett önskvärt komplement till de rådande grundläggande bidragen och som gav kommunen möjlighet att stödja lovvärda initiativ och vissa målgrupper. Efter några år byttes idrottsskolor ut mot skolturneringar i ändamålsbeskrivningen och 1978 specificerades de särskilda initiativen (utrustning för att ordna för handikappgrupper, utställningar och dylikt som kan betecknas som kostnadskrävande, utrustning som kan vara nödvändig ur säkerhetssynpunkt, särskilda initiativ i glesbygd och insatser för en bestämd målgrupp, exempelvis flera föreningar som går samman i ett bostadsområde för en speciell verksamhet). 1983 skrevs det in att det särskilda bidraget även inrymmer bidrag till Linköpings Idrottsförbund, Linköpings Korporationsidrottsförbund (sedermera Korpen) och Linköpings ungdomsråd. Från och med 1985 fick även Linköpings Studenters Idrottsförening del av bidraget. 1995 tillkom Linköpings Handikappidrottsförening (namnbyte hösten 2017 till Linköpings Parasportförening), och det särskilda bidraget delades också in i kategorierna Övriga bidrag (de rådande ändamålen och målgrupperna) och Projektbidrag (pröva på-verksamheter, arrangemang på lägst SM-nivå och verksamheter för prioriterade grupper, till exempel invandrarungdomar och handikappade ungdomar). År 2011 blev även skolturneringar en egen underkategori.

Se bilaga 2 som är en sammanställning av det särskilda bidraget under 5-årsperioden 2012-2016. Sammanställningen är tänkt att ge en snabb och överskådlig bild över vilka som tar del av det särskilda bidraget och vilka summor det rör sig om. De fem stora mottagarna (LSIF, LIF, Korpen, LUR och Parasporten) har under tidsperioden erhållit ca 75 % av de utbetalda medlen.

Vid kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2016-12-15 togs beslut (§ 197) om tilldelning av medel från det särskilda bidraget till fem organisationer. I beslutsunderlaget uttrycks ambitionen att det särskilda bidraget framöver ska upphöra (se bilaga 3). Vid kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2017-11-23 togs beslut om tilldelning på nytt och att det särskilda bidraget utgår då ett nytt bidragssystem beslutas av kultur- och fritidsnämnden, dock senast 2018.

Nedan följer information om dagens tre kategoribidrag som ingår i det särskilda bidraget.

Projektbidrag

Bidraget avser i första hand att stödja "pröva på-verksamheter" och verksamheter för prioriterade grupper, till exempel invandrarungdomar och handikappade ungdomar. Föreningen ska i ansökan klart motivera behovet av bidrag och ge noggrann specifikation av utgifter och inkomster. Redovisning ska inlämnas efter projektets slut.

Projektbidrag beviljas inte till sådana verksamheter där annat kommunalt bidrag utgår. Ansökan ska lämnas in senast tre månader innan genomförande av ett arrangemang eller start av planerad verksamhet.

Övriga bidrag

Bidraget avser att i första hand stödja inköp av utrustning för att främja funktionshindrades deltagande i föreningsverksamhet, stödja särskilda initiativ i glesbygd samt insatser riktade till en bestämd målgrupp som till exempel när flera föreningar går samman i ett bostadsområde för en speciell verksamhet.

Förening ska i ansökan klart motivera behovet och ge noggrann specifikation av utgifter och inkomster. Bidrag beviljas inte till sådana verksamheter där annat kommunalt bidrag utgår. Ansökan ska lämnas in senast tre månader innan genomförandet av ett arrangemang eller start av planerad verksamhet.

Bland övriga bidrag ryms även bidrag till Linköpings Idrottsförbund, Korpen Linköping, Linköpings Studenters Idrottsförening, Linköpings Ungdomsråd och Linköpings Parasportförening. Ansökningar från dessa ska vara Linköpings kommun tillhanda senast den 1 oktober året innan det år bidragsansökan avser.

Även de politiska ungdomsorganisationer vars moderpartier är representerade i kommunfullmäktige omfattas av bidraget. Dessa politiska ungdomsorganisation får 3 500 kronor per mandat utifrån moderpartiets representation i kommunfullmäktige. Andra politiska ungdomsföreningar får bidrag enligt samma regler som övriga ungdomsföreningar.

Bidrag till skolturneringar

Skolturneringen ska genomföras av bidragsberättigad förening. Endast ungdomar bosatta eller skrivna i Linköpings kommun är bidragsberättigade.

Bidrag utbetalas för lokalkostnader samt med 50 kronor per lag, dock max 5 000 kronor per år. Med lag avses idrott där det inte är möjligt att tävla individuellt. Bidrag utbetalas även med 5 kr per deltagare, dock max 5 000 kronor. Maxbelopp är 50 000 kronor per förening och år. Ansökan ska vara kommunen tillhanda snarast efter att turneringen har genomförts.

Lokalbidrag

Sedan 1962 (kan inte styrka tidigare förekomst, förf. anm.) har Linköpings kommun kunnat erbjuda ett lokalbidrag. Dess ändamål, form och villkor är i allt väsentligt desamma som under 60-talet.

Lokalbidrag kan ges till förening med kostnader för expeditionslokal, klubblokal samt inom- och utomhusanläggning där hyra betalas. Kostnader för hyra, städning, lyse och värme är bidragsgrundande. Lokalbidraget avser att täcka lokalkostnader för ungdomsverksamhet i relation till medlemsantalet. Bidraget utgår med 75 % av hyreskostnaden, dock högst 80 kronor per bidragsberättigad medlem. Lokalbidrag kan utgå med högst 100 000 kronor per förening och år.

Bidrag utgår inte till hyra av lokal då entréavgift erlägges eller då driftbidrag erhålles för lokalen. Lokalkostnaden ska alltid styrkas genom intyg från hyresvärd eller med kopior på hyresverifikationer.

Ansökan kan ske en gång per år för kostnader gällande föregående kalenderår. Sista ansökningsdatum är den 1 april. Utbetalning av bidrag beräknas ske under juni månad.

Anläggningsbidrag

Anläggningsbidraget infördes år 1983 med avsikt att stödja föreningars och organisationers ny-, om- eller tillbyggnad av egen fast anläggning för sport eller annan fritidsverksamhet. Den maximala bidragssumman var 50 000 kronor per förening och år. 1993 togs bidraget bort men år 2003 var det tillbaka bland kommunens föreningsbidrag. Det maximala beloppet hade då höjts till 100 000 kronor.

Bidraget ges till föreningar som äger anläggning eller driver anläggning under ägarliknande förhållanden. Med ägarliknande förhållande avses avtal av långsiktig karaktär. Avtalstiden ska vara 10 år eller längre. Undantag från minsta avtalstid om 10 år kan göras i de fall förening övertar tidigare kommunalt driven anläggning. Mobila anläggningar är inte bidragsberättigade. Bidrag utgår inte till samma anläggning eller liknande anläggning inom en femårsperiod.

Bidrag kan sökas för uppförande, om- och tillbyggnad eller periodiskt underhåll av idrotts- och friluftsanläggningar. Bidragets storlek uppgår till max 100 000 kronor per projekt. Högsta bidrag per år till en förening är alltså 100 000 kronor.

Bidrag prioriteras för investeringar som främjar periodiskt underhåll av befintliga motionsspår, föreningens möjlighet till utveckling av barn och ungdomars verksamhet, jämställdhetsskapande åtgärder samt tillgänglighet för funktionshindrade och miljöförbättringar och energieffektivitet

Ansökan kan ske en gång per år för nästkommande kalenderår. Sista ansökningsdatum är den 1 oktober. Beslut i bidragsfrågan utsändes till bidragssökande förening snarast under första kvartalet, året efter ansökningsåret. Utbetalning av bidrag sker när redovisning med bestyrkta verifikationer inkommit.

Se bilaga 4 som är en sammanställning av anläggningsbidraget under åren 2010-2017. Totalt 49 föreningar har nyttjat bidraget under de åtta år som sammanställningen täcker.

Under de 8 åren har det totala utbetalda beloppet per år varierat mellan knappt 500 000 kr (år 2017) och 730 000 kr (år 2015), förutom år 2013 och 2014 då flera miljoner delades ut med anledning av specifika satsningar på Valkebobadet och Himnabadet.

Breddmiljonen

Breddmiljonen infördes år 2016 och är en satsning med syftet att ge Linköpings idrottsföreningar bättre förutsättningar att erbjuda fler barn- och ungdomar möjlighet till fysisk aktivitet och möjlighet att delta i föreningens verksamhet utifrån sina förutsättningar.

Föreningarna ges möjlighet att söka medel för aktiviteter kopplade till tre fokusområden; Integration, parasport/funktionsnedsättning samt HBTQ/jämställdhet. Aktiviteterna ska vara av projektkaraktär utanför föreningens ordinarie och återkommande verksamhet. Maxbeloppet är 30 000 kronor per förening och år. Exempel på aktiviteter är olika prova på-projekt, utbildningsinsatser, studiebesök, projekt med syfte att nå fler grupper, språkhjälp etcetera. Linköpings idrottsföreningar ges även möjlighet till kompetensutveckling inom dessa fokusområden genom föreläsningar och workshops som finansieras av Breddmiljonen.

Bidragspotten för Breddmiljonen är, såsom namnet avslöjar, en miljon kronor. År 2016 betalades 670 000 kronor ut från Breddmiljonen.

Tävlingsarrangemang

Bidraget har funnits sedan år 2005 och kan ges till tävlingsarrangemang på hög internationell eller nationell nivå som SM, riksmästerskap eller liknande arrangemang. Tävlingsarrangemanget ska vara godkänt på förbunds nivå och genomföras i Linköpings kommun. Bidrag kan endast sökas av bidragsberättigad ungdomsförening och kan uppgå till

samma belopp som föreningens lokalkostnad eller motsvarande, dock som mest 50 000 kronor per förening och år.

Sökande förening ska i ansökan presentera planerat arrangemang samt redovisa arrangemangets totala budget där speciellt lokalkostnad eller motsvarande för arrangemanget tydligt framgår. Ansökan sker på särskild blankett och bör vara Linköpings kommun tillhanda senast tre månader före arrangemangets genomförande. Utbetalning av bidrag sker då föreningen efter arrangemangets genomförande inkommit med utförlig redovisning över arrangemanget.

Se bilaga 5 som är en sammanställning av tävlingsarrangemangsbidraget under åren 2005-2017. Totalt 28 föreningar har nyttjat bidraget under tidsperioden.

Under de 13 åren som sammanställningen täcker har drygt 3,5 miljoner kronor betalats ut. Högsta totalsumman, 755 000 kr, betalades ut år 2015. Lägsta totalsumman under tidsperioden, 51 000 kr, betalades ut år 2006. 55 % av de 3,5 miljonerna har tilldelats 6 föreningar; Linköpings Konståkningsförening, Linköpings Squashklubb, Linköpings IBK, Linköpings Tennisklubb, Linköpings Motorsällskap och Landeryds Golfklubb. Vid många tillfällen under tidsperioden har bidragssummor högre än det föreskrivna maxbeloppet på 50 000 kronor betalats ut.

Lägerbidrag

Sedan år 1978 är lägerbidraget ett eget bidrag. Dessförinnan, sedan 1971, hade det varit en del av det särskilda bidraget. Bidraget avser att stödja föreningars lägerverksamhet. Till ansökan om lägerbidrag ska bifogas detaljerat lägerprogram och vidimerad deltagarförteckning. För att ett läger ska vara bidragsberättigat krävs att verksamheten främjar antingen miljömedvetenhet bland deltagarna, gemensamma aktiviteter bland flickor och pojkar, samhörigheten mellan invandrare och svenskar eller handikappades deltagande.

Bidrag till lägerverksamhet kan utgå till ungdomsorganisationer som arrangerar läger för deltagare i åldern 7-20 år bosatta eller skrivna i Linköpings kommun. Lägerbidrag ges även för distrikts-, riks-, eller internationellt läger som anordnats av föreningens huvudorganisation.

Bidrag ges till internatläger som omfattar minst två dagar i följd med minst 6 timmars programlagda aktiviteter per dag utöver restid. Läger som inte är internatläger ska omfatta minst 4 dagar i följd med minst 6 timmars programlagda aktiviteter per dag utöver restid. Bidrag utgår med upp till 25 kr per deltagare och lägerdag, dock högst 200 kronor per deltagare och läger som anordnas inom Norden. För lägerledare ges samma bidrag som för deltagare. Bidrag för lägerledare erhålls för varje påbörjat totalt ungdomar som deltagit i föreningens läger. Max bidrag är 20 000 kronor per förening och år.

Ansökan kan ske två gånger per år och i efterskott. Sista ansökningsdatum är den 15 februari för perioden 1/7 – 31/12 och den 15 augusti för perioden 1/1-30/6. Aktiviteter som redovisas för lägerbidrag får inte redovisas i ansökan för andra kommunala bidrag.

Se bilaga 6 som är en sammanställning av lägerbidraget under åren 2010-2016.

Ledarutbildningsbidrag

Linköpings kommun har, med ett avbrott under åren 1995 – 2009, sedan 1965 (kan inte styrka tidigare förekomst, förf. anm.) erbjudit ett bidrag som avser att stödja föreningarnas ledarutbildningar. Då hette bidraget ungdomsledarkurs, men 1968 ändrades namnet till dagens ledarutbildningsbidrag. Bidraget togs bort år 1995 men återinfördes på nytt år 2009. Föreningarna var missnöjda över att inte kunna få något stöd från kommunen om de önskade höja kompetensnivån hos sina ledare.

Bidraget ges till utbildningar som är arrangerade av idrottsföreningarnas eller de idéburna föreningarnas riks- eller distriktsförbund, Linköpings Idrottsförbund, Linköpings Ungdomsråd, SISU eller annan likvärdig organisation.

Bidrag utgår med upp till halva kurskostnaden, dock högst 4 000 kronor per deltagare och kurs. Bidrag kan utgå för högst 8 dagar och dessa behöver inte vara i en följd. Bidrag kan sökas för kursdeltagare som under året fyller minst 16 år. Som bilagor till ansökan ska alltid kursinbjudan med information om kostnad, kursinnehåll och föreläsare samt intyg på genomgången kurs bifogas. Extrakostnad utanför kursavgift (exempelvis reskostnad och boendekostnad) får inte tas med i ansökan. Högsta bidrag per år till förening är 20 000 kronor.

Frågor om ledarutbildningsbidrag besvaras av Linköpings Idrottsförbund (LIF) när det gäller idrottsföreningar och Linköpings Ungdomsråd (LUR) när det gäller de idéburna föreningarna. Ansökan kan ske två gånger per år och i efterskott. Sista ansökningsdatum är den 15 februari för perioden 1/7-31/12 och den 15 augusti för perioden 1/1 – 30/6. Ansökan om ledarutbildningsbidrag sker på särskild blankett. Utbetalning av bidrag beräknas ske under maj respektive november månad.

Se bilaga 7 som är en sammanställning av ledarutbildningsbidraget under åren 2009-2017. Totalt 67 föreningar har nyttjat bidraget under tidsperioden. Drygt hälften (56 %) av de 66 föreningarna har nyttjat bidraget vid endast ett eller två år under tidsperioden. Högsta totalsumman, 213 000 kr, betalades ut år 2013. Lägsta totalsumman under tidsperioden, 115 000 kr, betalades ut år 2010. Det är i hög grad stora föreningar som medlemsmässigt domineras av flickor som nyttjat bidraget. Arrangörerna bakom de kurser och utbildningar som föreningarna söker för är huvudsakligen olika specialidrottsförbund och specialdistriktsförbund (exempelvis Svenska Gymnastikförbundet, Svenska konståkningsförbundet, Östergötlands fotbollsförbund etcetera).

Spontanidrottsmedel

Förening och kommunala verksamheter kan söka bidrag för att anordna spontanidrottsaktiviteter, exempelvis prova-på verksamhet, inköp av utrustning och anläggningsanpassningar som främjar spontanidrott. Aktiviteten ska vara öppen för alla. Bidraget kan sökas kontinuerligt under hela året. Bidraget har funnits sedan år 2010. Bidragspotten för spontanidrottsmedel är i dagsläget 110 000 kronor.

Samlingslokalsbidrag

Samlingslokalsbidraget är ett riktat bidrag som åtminstone funnits med sedan början av 70-talet. Det tilldelades områden och samhällen där det inte fanns någon given samlingslokal eller fritidsgård för de boende i området. Antalet mottagare var tidigare ett 10-tal, men de har efterhand minskat i antal.

År 2003 fick 8 föreningar dela på drygt 2 miljoner kronor varav Folkets Park Linköping fick drygt hälften. Sedan dess har tre föreningar försvunnit och i dagsläget har 5 föreningar rätt att ansöka om bidraget. Utbetalningarna sker två gånger per år, i mars och september. Tilldelningsbeloppen har varit mer eller mindre desamma under en 10-årsperiod. År 2017 erhöll de 5 föreningarna totalt 715 000 kronor.

Omkring år 2000 avsåg kommunen att ta bort bidraget, men protester och opinionsbildning från föreningsrepresentanter och politiker ledde till att kommunen drog tillbaka planerna och de berörda föreningarna fick behålla bidragen.

Se bilaga 8 som är en sammanställning av samlingslokalsbidraget under åren 2010-2017.

Vid Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2017-01-26 togs beslut (§ 7) om tilldelning av bidrag för samlingslokaler till fem föreningar. Av tjänsteskrivelsen och protokollsutdraget framgår att *"Kultur- och fritidsnämnden ska under 2017 påbörja utredning av nämndens föreningsbidrag för framtagande av nytt modernt bidragssystem. Detta innebär att bidraget till samlingslokaler som bidragsform kommer att upphöra från och med 2018 och framåt."* (se bilaga 9).

De lokalrelaterade bidragen

Se bilaga 10 som är en sammanställning per förening över de lokalrelaterade bidragen; driftbidraget, lokalbidraget och anläggningsbidraget. Beloppen avser år 2014, det vill säga inte nyutkomna siffror, men sammanställningen ger ändå en god fingervisning om hur stora summor som föreningarna erhåller i lokalrelaterade bidrag.

Se även bilaga 1A på nytt, föreningsbidrag Statistik 2016, som är en sammanställning av varje förening och vilka bidrag som föreningen tagit del av under året.

Nuvarande bidrag inom ungdomsverksamheten

Bidragen inom ungdomsverksamheten har, jämfört med stöden inom fritidsområdet, existerat under betydligt kortare tidsperiod. Den stora omorganisationen i Linköpings kommun under åren 1992-1995 ledde till att fritidsgårdarna organiserades under barn- och ungdomsnämnden, varvid behovet uppstod och öppnade upp för bidrag till ungdomsverksamheten.

Kultur- och fritidsnämndens syfte med stödet till ungdomsarrangemang är att arrangörer ska uppmuntras att anordna attraktiva arrangemang för åldersgruppen 13-25 år med prioritet på fredags- och lördagskvällar. Kultur- och fritidsnämnden ser gärna att unga i åldrarna 13-25 själva skapar arrangemang, eller att föreningar, organisationer och kommunala verksamheter skapar arrangemang tillsammans med ungdomar.

Barn och unga ska uppleva delaktighet i att det finns ett kvalitativt och attraktivt utbud av mötesplatser för upplevelser, uttryck och skapande. Bidragen beviljas i form av underskottstäckning, alternativt som rent bidrag i de fall det inte anses vara möjligt att ta ut entréavgift. Bidraget/underskottstäckningen kan sökas av ideella föreningar och organisationer samt kommunala verksamheter.

Ungdomsarrangemang

Arrangemanget ska vara öppet för alla ungdomar i den aktuella åldersgruppen. Arrangemang som är riktade till de yngre ungdomarna 13 - 15 år ska i huvudsak göras i bostadsområdet eftersom det finns en strävan att så långt som möjligt behålla den åldersgruppen på "hemmaplan", under fredags- och lördagskvällar. Arrangemang för den äldre ungdomsgruppen 16 -25 år kan i högre grad genomföras centralt i Linköping. Lokal/anläggning ska vara tillgängliga för funktionshindrade.

Arrangemanget ska bedrivas i en tobaks-, drog- och alkoholfri miljö. Ansökan med belopp under 10 000 kronor ska vara Kultur- och fritidskontoret tillhanda senast tre veckor innan arrangemangets genomförande. Ansökan om större belopp ska vara inlämnade senast 6 veckor innan arrangemangets genomförande.

Ungdomsarrangemangsbidraget tillkom år 1997. Av vikt är att arrangemangen ska vara öppna för alla, de får till exempel inte ha karaktären av att vara skolspecifika arrangemang. Att ansökan ska inkomma ett visst antal veckor innan arrangemanget efterlevs ofta inte, men Kultur- och fritidskontoret bortser från detta och är kvicka med att behandla ansökningarna. Under tiden som Skylten blivit föremål för renovering har möjligheterna till att organisera konserter minskat, vilket inneburit fler andel mindre arrangemang som erhåller bidrag. Sedan år 2009 har utbetald totalsumma för ungdomsarrangemang i genomsnitt legat på 573 000 kr. lägsta beloppet 175 000 kr utbetalades år 2012 och högsta beloppet 1 027 000 kr betalades ut år 2016.

Ungdomschecken

Ungdomschecken är ett bidrag på upp till 10 000 kr som unga mellan 13 och 25 år kan söka från kommunen för att anordna någon typ av arrangemang. Det kan vara allt från konserter och föreläsningar till en prova-på-dag med olika sporter.

Den som är mellan 13 och 25 år och bor i Linköpings Kommun kan söka bidrag från Ungdomschecken men det måste vara minst två personer som ska genomföra arrangemanget tillsammans. Ansökan ska lämnas in senast en månad innan själva arrangemanget genomförs.

Projektet/arrangemanget ska vara publikt, vilket innebär att det måste vara utformat så att alla unga i Linköping kan ta del av arrangemanget. Bidraget kan sökas kontinuerligt hela året och ansökan görs till ungdomsombuden. Platsen för arrangemanget måste vara tillgänglig för funktionshindrade.

Bidrag från Ungdomschecken har genom åren gått till bland annat konserter med olika lokala band, en utställning med konst av återvunnet material, en fotbollsnattcup, en undersökning om ungdomars kulturvanor, en kulturdag, en minifestival för att lyfta fram kvinnliga musiker, olika typer av föreläsningar med mera.

Ungdomschecken har funnits sedan 2005 och är alltså avsedd för privatpersoner och inte föreningar. Linköpings kommuns ungdomsombud hanterar administrationen, ger stöd till de som söker samt ser till att få in uppföljningar/redovisningar och agerar föredragande gentemot Kultur- och fritidskontoret som beviljar ansökningarna och betalar ut pengarna. De första fem åren var maxbeloppet 5 000 kr men sedan beslutade kultur- och fritidsnämnden att höja maxbeloppet till 10 000 kr. Mellan åren 2005 och 2014 låg det stadigt på ca 20-25 utbetalda ungdomscheckar per år. Därefter har det endast varit ca 10 stycken utbetalda

ungdomscheckar per år. Kultur- och fritidskontoret anser att någon förändring behövs och för en dialog med ungdomsombuden.

Budgetpotten för ungdomschecken ligger på 120 000 kronor. Ungdomsarenorna är gratis så checkarna går inte till lokalhyror. Vanligt är kostnader för ljud och ljus och reseersättning till artister och kostnader för vakter. De första åren dominerade konserter men numera är andelen arrangemang fler. Kultur- och fritidskontoret ser inget socioekonomiskt mönster vad gäller ansökningar och tilldelningar, det är varierat.

Nuvarande bidrag inom kulturområdet

I bidragsreglerna för kulturverksamhet i Linköpings kommun uppges att det övergripande målet för kultur är ett mer innovativt och experimentellt kulturutbud. Barn och unga ska uppleva delaktighet i att det finns ett kvalitativt och attraktivt utbud av mötesplatser för upplevelser, uttryck och skapande. Alla som bor och verkar i Linköping ska uppleva att det erbjuds ett varierat kulturutbud. Kultur- och fritidsnämnden vill aktivt stödja initiativ från främst de lokala kulturföreningarna genom bidragsgivning för offentliga arrangemang i Linköpings kommun. Omfattningen bestäms av de medel som årligen ställs till kultur- och fritidsnämndens förfogande samt den fördelning som nämnden själv beslutar om.

Bidrag inom kulturområdet kan sökas av föreningar/organisationer som planerar att arrangera offentliga arrangemang och evenemang i Linköpings kommun. Arrangemang som står för mångfald, spridning av nya genrer och som tillförs nya uttrycksformer uppmuntras. Arrangören ska vara av ideell natur och präglas av demokratiska grundvärderingar. Ett arrangemang får till sitt syfte inte vara av ensidig religiös eller politisk karaktär. Arrangemanget ska vara öppet för alla.

Föreningens verksamhet ska skötas av ansvarig styrelse. Föreningens stadgar ska vara godkända av medlemmarna och accepterade av kommunen. Föreningen ska ha en fullgod ekonomisk förvaltning.

Föreningar/organisationer med riks- eller länsverksamhet utan lokal avdelning i Linköpings kommun kan beviljas bidrag under förutsättning att arrangemanget tillför det lokala kulturlivet kvalitet och bredd. Särskilt gäller det satsningar för barn och ungdom i Linköpings kommun.

Kulturinstitutioner och studieförbund erhåller driftbidrag i särskild ordning. Bidrag kan därför undantagsvis beviljas om arrangemanget sker i samarbete med en kulturförening. Verksamhet som kan anses ligga inom ramen för institutions eller studieförbunds reguljära verksamhet erhåller inte bidrag.

Arrangemangsstöd

Arrangemangsstöd för enskilda arrangemang kan sökas av föreningar som arrangerar aktiviteter som är offentliga evenemang, till exempel föreställningar och konserter. Detta bidrag är oftast ett förlusttäckningsbidrag och utgår först efter genomfört och slutredovisat arrangemang varefter den slutliga bidragsnivån fastställs inom beslutat maxbelopp.

Arrangemang som står för mångfald, spridning av nya genrer och som tillför nya uttrycksformer uppmuntras. Arrangemanget ska vara öppet för alla och inte vara ensidigt

religiös eller partipolitisk i sitt syfte. Arrangemanget ska vara offentligt och äga rum i Linköpings kommun.

För att täcka delar eller hela kostnaden för lokalhyra kan arrangemangsstöd sökas i samband med kulturarrangemang som arrangeras på till exempel Linköping Konsert & Kongress, på Sagateatern och på Nationernas hus.

Se bilaga 11, en sammanställning över de kontanta bidragen inom kulturområdet år 2009-2016. Ibland har bidraget tilldelats extra tillskott för ett specifikt arrangemang. Därav de varierande summorna mellan åren. Notera till exempel den stora skillnaden mellan år 2011 (495 000 kr) och 2012 (1 041 000).

Årligt arrangemangsstöd

Årligt arrangemangsbidrag kan sökas av föreningar som arrangerar ett flertal offentliga kulturprogram under en säsong och som har en dokumenterad kontinuerlig verksamhet. Verksamheten kännetecknas av att professionella musiker/konstnärer/artister/skådespelare engageras.

Arrangemang som står för mångfald, spridning av nya genrer och som tillför nya uttrycksformer uppmuntras. Arrangemanget ska vara öppet för alla och inte vara ensidigt religiös eller partipolitisk i sitt syfte. Arrangemanget ska vara offentligt och äga rum i Linköpings kommun.

Ansökan ska vara inlämnad senast den 1 december och beslut fattas under det första kvartalet i påföljande verksamhetsår. Ansökan ska innehålla en verksamhetsplan för det kommande året.

Se på nytt bilaga 11.

Produktionsstöd

Produktionsbidrag är ett förhandsstöd för produktioner av kulturprogram och kan inte sökas för redan genomförda produktioner. Bidraget kan användas för olika uppsättningskostnader såsom lokalhyra, rättigheter, ljud, ljus och materialkostnader. Kulturprogram som riktar sig till barn och unga prioriteras.

Produktioner som står för mångfald, spridning av nya genrer och som tillför nya uttrycksformer uppmuntras. Produktionen ska vara offentlig och i första hand äga rum i Linköpings kommun.

Ansökningar för vårens produktioner skall vara inlämnade senast den 1 oktober och ansökningar för höstens produktioner senast den 1 mars. Ansökan lämnas in på särskild blankett, gärna med bifogad projektplan. Beslut fattas i kultur- och fritidsnämnden.

Se på nytt bilaga 11.

Stöd till studieförbunden

Studieförbunden (totalt nio stycken) erhöll totalt 5 715 000 kronor i kontant bidrag under år 2016. Linköpings bidragsmodell och fördelningsnyckel grundar sig på en tidigare

statsbidragsmodell. Statens modell har justerats efter det men Linköping (och övriga Östgötakommuner) har behållit sin modell i samförstånd med studieförbunden.

Ett grundbidrag, 70 % av de medel ett studieförbund erhåller under 2018, betalas ut i december 2017 och beräknas utifrån vad studieförbundet fick i utbetalda medel för år 2017. Grundbidraget betalas ut i december på grund av att det är en tung månad för studieförbunden likviditetsmässigt, då utbetalning av statsbidrag görs först i slutet av januari månad. Resterande 30 % betalas ut i juni och fördelas utifrån två principer. 15 % beräknas utifrån verksamhetsvolym året innan (antal deltagartimmar i studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram) och 15 % beräknas utifrån verksamhet riktad mot vissa målgrupper (antal deltagartimmar i basämne eller med invandrare, arbetslösa och personer med funktionshinder).

Se bilaga 12, en sammanställning över bidragen till studieförbunden år 2016.

Kultur- och fritidskontoret planerar en separat översyn av bidragen till studieförbunden i samband med implementering av nya statsbidragsregler.

ABF	1 606 349
Studieförbundet	1 009 635
Medborgarskolan	762 375
BILDA	636 029
Vuxenskolan	409 921
Sensus	393 539
NBV	370 981
Folkuniversitetet	362 134
Ibn Rushd	164 036
Summa	5 715 000 kr

Nuvarande lokalsubventioner inom fritidsområdet

Inom fritidsområdet redovisas lokalsubventioner som uppstår när föreningar bokar lokaler och anläggningar via kommunens lokalbokningsfunktion. Dessutom redovisas lokalsubventioner i samband med att föreningar hyr kommunala lokaler på årsbasis via till exempel hyresavtal eller årsöverenskommelser samt beräkningar av subventioner via bad och några andra anläggningar.

Subventioner via kommunens lokalbokningsfunktion

Bokning av kommunala lokaler och anläggningar sker via kommunens lokalbokningsfunktion där föreningar bokar tid i form av timmar. Det medger att alla timmar kan prissättas utifrån kommunens bruttokostnad för respektive uthyrningsobjekt där hänsyn tas till den tillgängliga eller bokningsbara tiden. Subventionen beräknas genom att från bruttokostnaden dra bort den hyra som respektive förening eller kund betalt.

Att räkna fram ett timpris utifrån bokningsobjektens bruttokostnad har varit tidskrävande för personalen eftersom det i den kommunala redovisningen i de flesta fall endast funnits uppgifter om kostnader för en hel anläggning. Kostnaden för delobjekt och olika ytor som t.ex. verksamhetsytor/salar i en idrottshall eller A-, B och C-planer på en idrottsplats har inte per automatik gått att få fram via den kommunala redovisningen.

På grund av svårigheter att beräkna kostnader för samtliga objekt som bokats via kommunens lokalbokningsfunktion ingår inte samtliga uthyrningsobjekt i underlaget. Det gäller främst lokaler som övernattningssalar i skolor, lärosalar och matsalar samt omklädningsrum och förråd.

I beräkningarna av subventioner från lokalbokningen ingår 112 olika uthyrningsobjekt som under 2014 bokats av föreningar i 70 977 timmar. Timmarna har prissatts genom att kommunens kostnader för anläggningar/lokaler har beräknats. Ett timpris har sedan räknats fram utifrån öppethållandet i form av bokningsbara eller tillgängliga timmar i respektive anläggning/lokal.

För de 70 977 bokade timmarna har föreningarna betalt in en hyra motsvarande 12 396 319 kronor. Den kommunala bruttokostnaden för den av föreningarna bokade tiden uppgår till 45 182 704 kronor. Den kommunala subventionen till föreningslivet blir därmed 32 786 385 kronor eller 73 %.

Utöver de 70 977 bokade timmar finns ytterligare drygt 45 000 timmar bokade via kommunens lokalbokningsfunktion där subventioner inte beräknats framförallt på grund av svårigheter att härleda kostnader. För de bokade timmarna har ca 1 700 000 kronor betalats in i hyra.

Subventioner via hyresavtal, årsöverenskommelser

Kommunala lokaler upplåts till föreningar inom fritidsområdet på årsbasis utifrån hyresavtal, arrenden eller annan form av årsöverenskommelse. Flera föreningar har hyres- och arrendeavtal med kommunen, bl.a. via Samhällsbyggnadsnämnden. För den typen av lokaler kan föreningarna söka driftbidrag hos Kultur- och fritidsnämnden varför de inte är föremål för beräkningar av lokalsubventioner.

För vissa lokaler har dock beräkningar av subventioner gjorts till ett värde av 394 894 kronor. Nedan redovisas de lokaler där beräkningar av subventioner genomförts med troligen finns ytterligare lokaler där subventioner ska beräknas.

Kanslilokaler m.m. i Linköpings Sporthall

I Linköpings Sporthall har Linköpings Innebandyklubb och KFUM Linköping kanslilokaler. KFUM Linköping svarar även för serveringen i Sporthallen. Kommunens bruttokostnad för kanslilokalerna och serveringen uppgår till 450 000 kronor. Föreningarna har betalt en avgift/hyra på 182 000 kronor. Den kommunala subventionen för kanslilokaler med mera i Linköpings Sporthall uppgår totalt till 268 000 kronor.

Omklädnadsrum i Linköpings Arena

I Linköpings Arena förfogar FC Linköping City och Linköping FC över var sitt omklädningsrum till en kommunal kostnad som beräknats till 255 000 kronor. Föreningarna har betalt en hyra motsvarande 128 106 kronor vilket medför att den kommunala subventionen blir 126 894 kronor enligt följande tabell.

Subventioner via bad

Nedan redovisas uppgifter om baden Linköpings simhall, Tinnerbäcks- och Ljungsbrobadet. Den sammanlagda subventionen till föreningslivet har beräknats till 6 275 000 kronor.

Linköpings simhall och Tinnerbäcksbadet

Linköpings simhall är en komplett badanläggning med äventyrsbad, två 25-metersbassänger för motionsimning och simsport, hopptorn, undervisningsbassäng, lekbassäng, bubblpooler, bastur samt en romersk avdelning med bubblpool, ångbastu, bastu och relaxytor. Inom anläggningen finns även servering och utrymmen för olika typer av friskvård. Tinnerbäcksbadet ligger i direkt anslutning till Linköpings simhall och innehåller en uppvärmd 50-metersbassäng, vattenrutschbana, omklädningsrum och stora grönytor för avkoppling och lek. Inom området finns även lekplats, beachvolleyplan, boulebana, servering samt möjlighet att hyra trampbåtar. Linköpings simhall och Tinnerbäcksbadet drivs på entreprenad av Medley AB. Under 2014 uppgick kommunens kostnad för Linköpings simhall och Tinnerbäcksbadet till 23 159 000 kronor.

Linköpings Allmänna Simsällskap, Linköpings Simidrottsförening, Linköpings Sportdykarklubb och NocOut är de föreningar som huvudsakligen bedriver verksamhet i simhallens 25-metersbassäng för träning, simhallens 25-metersbassäng för motion, simhallens undervisningsbassäng och i Tinnerbäcksbadets 50-meters utomhusbassäng. Föreningstidens andel av den totala kommunala kostnaden på drygt 23 miljoner kronor har beräknats till 8 210 000 kronor, den inbetalda hyran från föreningar till 2 500 000 kronor. Det innebär att den kommunala subventionen beräknats till 5 710 000 kronor.

Föreningstidens andel av den totala kommunala kostnaden, inbetald hyra från föreningar och den beräknade subventionen fördelar sig för de fyra bassängerna enligt följande.

Beräkning av subventioner på föreningsnivå

Utifrån de uppgifter vi erhållit om tidsfördelningen i de olika bassängerna har vi kunnat uppskatta den kommunala subventionen på föreningsnivå.

Linköpings Allmänna Simsällskap	3 630 326 kr
Linköpings Simidrottsförening	1 215 906 kr
Linköpings Sportdykarklubb	832 173 kr
NocOut.se	31 595 kr
Summa lokalsubventioner	5 710 000 kr

Ljungsbrobadet

Ljungsbrobadet ingår som en del av Ljungsbro fritidscenter, tillsammans med en ishall och ett vandrarhem. I badet finns en 25-metersbassäng med 7 banor, undervisningsbassäng, hoppbassäng samt en komplett relaxavdelning med bubblpool och bastu. Ett gym finns också i badanläggningen liksom konferensmöjligheter.

Ljungsbrobadet drivs på entreprenad av Medley AB. Under 2014 uppgick kommunens kostnad för badet till 4 022 000 kronor. Linköpings Allmänna Simsällskap, Linköpings Simidrottsförening, Linköpings Kanotklubb och NocOut.se är de föreningar som huvudsakligen bedriver verksamhet i badet.

Föreningstidens andel av den totala kommunala kostnaden på drygt 4 miljoner kronor har beräknats till 705 000 kronor. Den av föreningar inbetalda hyran uppgår till 140 000 kronor vilket innebär en subvention motsvarande 565 000 kronor.

Beräkning av subventioner på föreningsnivå

Utifrån de uppgifter vi erhållit om tidsfördelningen har vi kunnat uppskatta den kommunala subventionen på föreningsnivå.

Linköpings Allmänna Simsällskap	12 768 kr
Linköpings Simidrottsförening	82 994 kr
Linköpings Kanotklubb	268 136 kr
NockOut.se	201 102 kr
Summa lokalsubventioner	565 000 kr

Sporthallens bowlinghall

Sporthallens bowlinghall har funnits sedan 1956 och innehåller idag 8 bowlingbanor. Flera föreningar bedriver verksamhet i bowlinghallen – 6 serieklubbar, 2 pensionärsklubbar och Korpen med ett 25-tal lag. Bowlinghallen drivs av en arrendator som betalar en hyra till kultur- och fritidsnämnden motsvarande 20 000 kronor. Kultur- och fritidsnämndens internhyra för bowlinghallen har beräknats till 475 000 kronor vilket innebär att bowlinghallen kostar kommunen 455 000 kronor netto. De föreningar som har sin verksamhet i bowlinghallen betalar tränings- och tävlingsavgift direkt till arrendatorn. Någon beräkning av kommunens subvention på föreningsnivå har därför inte gjorts.

Hangaren Hot Sport Center

Hangaren Hot Sport Center är en kommunal anläggning som ingår i Ryd Sportcenter. Hangaren består av 2 100 kvadratmeter för verksamheter som skate, inlines, BMX och trampolin. Hangaren inrymmer bl.a. klätterhall med klättervägg, skatehall och en idrottslokal. Linköpings Frisksportklubb bedriver verksamhet i anläggningen liksom Linköpings Klätterklubb som ansvarar för driften av klätterväggen. Föreningsverksamhet bedrivs i klätterhallen och idrottslokalen medan skatehallen besökare främst består av enskilda kunder och skolor. Under 2014 har kommunens kostnad för Hangaren beräknats till 2 109 000 kronor fördelade på 1 780 000 kronor för skatehallen, 242 000 kronor för klätterhallen och 87 000 kronor för idrottslokalen. Någon beräkning av lokalsubventioner för de föreningar som bedriver sin verksamhet i Hangaren har inte gjorts.

Vallastallet – Valla Ponnyklubb

Vallastallet är en del av Valla Fritidsområde där Valla Ponnyklubb erbjuder ridskoleverksamhet under skolterminerna samt rid och smådjursläger under sommarloven. Kultur- och fritidsnämndens kostnad för Ponnyklubbens del av Vallastallet uppgår till 1 128 960 kronor genom en hyresersättning till Byggaregården. Ponnyklubben betalar en hyra på 68 192 kronor vilket innebär att den kommunala subventionen till Valla Ponnyklubb uppgår till 1 060 768 kronor.

Kostnadstäckning via driftbidrag till föreningsdrivna anläggningar och lokaler

2014 erhöll 72 idrottsföreningar driftbidrag motsvarande 4 941 633 kronor. För att beräkna hur stor del av driftbidraget som täcker respektive förenings driftkostnader har föreningarna uppmanats redovisa sina driftkostnader i en standardblankett.

Utifrån underlag från Kultur- och fritidskontoret har 69 föreningar erhållit blankett med förfrågan om deras driftkostnader. 54 föreningar lämnade uppgifter där den totala

driftkostnaden uppgår till 24 645 952 kronor. Till dessa föreningar har 3 960 129 kronor utbetalts som driftbidrag vilket innebär en kostnadstäckning motsvarande 16 % i snitt. Kostnadstäckningen varierar dock mellan föreningarna från som lägst 2 % till som högst 127 %. 14 föreningar vars driftbidrag tillsammans uppgick till 814 504 kronor har inte lämnat uppgifter.

Räknar vi bort driftkostnader och driftbidrag för fyra golfklubbar stiger den genomsnittliga kostnadstäckningen till 31 %. Den samlade driftkostnaden blir 11 651 124 kronor och driftbidraget 3 596 329 kronor. Dock kvarstår variationen i kostnadstäckning mellan resterande föreningar från som lägst 4 % till som högst 127 %.

För de föreningar som omfattas av bokningssystemet och har sin verksamhet i kommunens anläggningar uppgår subventionen i snitt till 73 %. Kommunen står för merparten av kostnaden medan avgifter och hyror från föreningarna i genomsnitt täcker 27 % av kommunens kostnad.

Den principiella skillnaden mellan de båda systemen är att stödet via subventionerade kommunala lokaler med relativt låg taxa i praktiken är inflationsskyddat. Även om lokalerna kommer att kosta mer får föreningarna fortfarande samma nivå på den kommunala subventionen såvida taxor och avgifter inte ändras dramatiskt.

Driftbidraget är till för föreningar och organisationer med egna anläggningar och utbetalas med ett belopp per år beroende på anläggningens/lokalens art. System med fasta belopp eller restriktionerna i form av t.ex. maxbelopp och/eller visst antal kronor per medlem innebär att bidraget inte är skyddat mot kostnadsökningar på samma sätt som subventionerna i kommunala lokaler och anläggningar. Nivån på de fasta beloppen har troligtvis funnits under många år vilket medfört att den andel av föreningarnas driftkostnader som täcks av driftbidraget successivt minskat i samband med att föreningarnas kostnader för lokaler och anläggningar ökat.

Vi utgår från att det en gång har funnits, och fortfarande finns, motiv för att acceptera olika grader av kostnadstäckning via de lokal- och anläggningsrelaterade driftbidraget. Det kan vara skäl som att föreningen till exempel har exklusiv tillgång till en lokal och inte behöver dela den med andra.

Det nuvarande driftbidraget täcker föreningarnas kostnader till i snitt 31 % men varierar kraftigt mellan olika typer av föreningar och anläggningar. Om nivåerna för kostnadstäckning via driftbidraget anses för låga eller att skillnaderna är för stora mellan olika föreningar bör en förändring av bidraget diskuteras. Ett system som utgår från föreningens/anläggningens driftkostnad och den verksamhet som bedrivs vid anläggningen kan då vara att föredra.

Nuvarande lokalsubventioner inom kulturområdet

Inom kulturområdet redovisas lokalsubventioner som genererats via Sagateatern och friluftsmuseet Gamla Linköping. Dessutom har en beskrivning av uthyrningen av lokaler till föreningslivet via Stadsbiblioteket gjorts.

Sagateatern – lokalsubventioner till föreningar

Sagateatern är en spelplats för fria teatergrupper, barnteater som exempelvis söndagsteater för barn i åldern 3 - 10 år samt för olika former av gästspel. Teatern går även att hyra för egna privata arrangemang. Kultur- och fritidsnämndens årshyra för Sagateatern uppgår till 1 163 500 kronor.

Teatern hyrs ut per heldag i princip året om. Räknas en månads sommarteater bort blir antalet veckor som teatern finns tillgänglig för olika hyresgäster och arrangemang ca 330 dagar. Det innebär att en dagskostnad för Sagateatern kan beräknas till 3 525 kronor.

Sagateatern har hyrts ut till sju olika föreningar under totalt 30 dagar. Den inbetalda hyran från föreningarna uppgår till 68 750 kronor medan Kultur- och fritidsnämndens kostnad för de 30 dagarna som hyrts ut till föreningar motsvarar 105 750 kronor. Subventionen till föreningarnas verksamhet via Sagateatern har på så sätt beräknats till 37 000 kronor. Någon beräkning av subventioner för enskilda föreningar redovisas inte.

Friluftsmuseet Gamla Linköping

Friluftsmuseet Gamla Linköping skapades redan under 1940- och 1950-talet för att bevara äldre byggnader och på så sätt berätta om gångna tider. I dag finns ett hundratal byggnader i stadskvarteren och på Valla gård. Flertalet av de butiker och hantverkare som finns i området är egna företagare som hyr sina lokaler av Kulturfastigheter AB. Friluftsmuseet är en resultatenhet inom Kultur- och fritidsförvaltningen.

Det finns även ideella föreningar som hyr lokaler i Friluftsmuseet Gamla Linköping. Det gäller främst föreningar vars inriktning förstärker och passar in i friluftsmuseets befintliga verksamhet. Som exempel kan nämnas Föreningen Gamla Linköping, Målerimuseet och Grafiska museet. I området finns även idéburna föreningar som scouter och släktforskare.

Föreningar som bedriver museiverksamhet eller har en verksamhet som stödjer museet har hyressubventioner via resultatenhetens budget och hyr i andra hand. Det finns också föreningar som har sammankomster i friluftsmuseets lokaler utan kostnad, men som bidrar med ideellt arbete. Resultatenhetens hyressubventioner till Målerimuseet, Plåt- och bleckslagerimuseet, Grafiska museet och föreningen Gamla Linköpings lokaler uppgår till ca 70 000 kronor. Beloppet ingår i redovisningen över subventioner via avtal/årshyror men redovisas inte på föreningsnivå.

Stadsbiblioteket – uthyrning av lokaler till föreningslivet

Huvudbiblioteket utgör en resurs för föreningslivet och erbjuder möjligheten att hyra konferensrum för möten och föreläsningar till såväl föreningar, företag som privatpersoner. De lokaler som finns tillgängliga för bokning är Hörsalen med plats för 115 personer, Lindblomsrummet - 15 personer, Berzeliusrummet - 10 personer, Odencrantsrummet - 7 personer samt Datasalen med plats för 12 personer.

Någon beräkning av subventionen utifrån den faktiska kommunala kostnader för de olika lokalerna har inte gjorts. Däremot har statistik tagits fram för 2014 som visar att 22 olika föreningar bokar lokaler i huvudbiblioteket under totalt 164 timmar vid 38 tillfällen. Föreningarna har betalt en avgift per timme motsvarande 25 % av ordinarie taxa. Huvudbibliotekets intäkter från de 22 föreningarnas bokningar uppgick under 2014 till 21 500 kronor vilket motsvarar en rabatt på 64 500 kronor i förhållande till ordinarie taxa.

Jämställdhetsanalys

Jämställdhet är ett av huvudområdena i det nya Idrottspolitiska programmet och ska beaktas och inbegripas i kommunens bidragssystem. Området jämställdhet tilldelas ett eget kapitel i denna översyn, och här har Kultur- och fritidskontoret valt att ta hjälp av en extern aktör, stiftelsen Fairpay.

FairPay arbetar för att alla människor ska få idrotta på lika villkor. Stiftelsen vill att alla människor ska få börja i, utvecklas och om så önskas göra en karriär inom vilken idrott de helst vill, utan att könet på personen ska avgöra vem som får den möjligheten. FairPay arbetar bland annat med opinionsbildning för att påverka beslutsfattare inom privat, offentlig och ideell sektor när det kommer till fördelning av ekonomi och andra resurser till idrotten. Med en normkritisk ansats kartlägger Fairpay investeringar samt belyser andra viktiga frågor som berör jämställdhetsarbetet i relation till idrott. Att integrera ett genusperspektiv vid beslut om tilldelningar och investeringar synliggör behov av förändring. Till sin hjälp har FairPay ett vetenskapligt råd som spelar en central roll för att kunskapsmässigt kvalitetssäkra stiftelsens arbete. (se vidare www.fairpay.nu). Nedan följer FairPays analys (se även bilaga 13 A + 13 B).

Inledning

Linköpings kommun genomför just nu en utredning gällande föreningsstöd. I samband med denna utredning har kultur- och fritidskontoret valt att komplettera med en genusanalys av föreningsstöd, en analys som kan utgöra grund för det fortsatta utvecklingsarbetet både vad gäller förändringar i föreningsstöd men också i arbetet med övergripande jämställdhetsmål.

Att titta på bidragsfördelning är intressant sett ur ett genusperspektiv. Både kvantitativa och kvalitativa aspekter är viktiga att titta på. Samtidigt som siffrorna visar på mönster, behöver vi också ta reda på mer om det som finns bakom siffrorna, det som är människors vardag. Genusperspektivet, att titta på konsekvenserna av olika beslut, är avgörande för att kunna fatta beslut som gynnar alla invånare på ett likvärdigt sätt.

Vi har länge vetat att tjejer generellt idrottar mindre än killar, men att tjejer också, generellt, får mindre resurser i sitt idrottsutövande. Detta hänger ihop med den övergripande könsmaktsordningen som värderar pojkar och män högre på nästan alla nivåer.

Denna analys byggs upp av både kvantitativa och kvalitativa delar. Analys av befintlig statistik utgör den kvantitativa delen och intervjuer med tjänstepersoner på kommun samt mottagare av bidrag, föreningar, utgör den kvalitativa delen. Rapporten innehåller bakgrund kring föreningsstöd och idrottens¹ organisering i Linköping, sett utifrån ett genusperspektiv. Dessa delar följs sedan av intervjumaterial och avslutas med åtgärdsförslag i arbetet för att göra idrott och fritid mer jämställd.

---

¹ Valt att fokusera på idrott. Föreningsstödet riktar sig även till andra föreningar såsom religiösa föreningar, men i denna genomlysning ligger fokus på idrottsföreningar.

Mål och syfte

Syftet med denna analys är att titta på hur föreningsstöd och bidragssystem fungerar sett ur ett genusperspektiv. Detta ses som ett komplement till den befintliga bidragsutredning som nu genomförs i Linköping kommun. Målet är att ta fram åtgärdsförslag som kan ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet. De frågeställningar vi förväntas besvara är:

- Ser vi några könsmönster i befintligt bidragssystem?
- Har vi det kunskapsunderlag vi behöver för att kunna mäta och följa upp resursfördelning mellan kvinnor och män inom idrottsområdet?
- Kan vi se att bidragssystem underlättar eller försvårar ett jämställdhetsarbete?
- Vad kan eventuellt göras för att underlätta föreningsidrottens jämställdhetsarbete?

Metod och material

Det material som använts i denna analys är främst statistik som bygger på kommunens fördelning av föreningsstöd från 2016², Utvärderingsringens *“utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun 2014”* samt intervjuer. Jämställdhets- och mångfaldspolicy samt utkast på nytt Idrottspolitiskt program har också använts som underlag för att titta på riktning och åtgärder framåt. Det övergripande statistiska underlag som finns att tillgå hos fritidsförvaltning är könsuppdelad, sett till deltagartillfällen, antal medlemmar och totala resurser. Det finns dock ingen tydlig könsuppdelad statistik för varje specifikt bidrag som delats ut.

När det gäller verksamhetsbidrag utgår statistiken från åldrarna 6–20 år.

Riksidrottsförbundet har nyligen ändrat taket för LOK-stödet till 25 år, men detta ingår inte i den befintliga statistik som utgör grund för denna analys. Som metod har semistrukturerade intervjuer i kombination med analys av statistiskt underlag använts. För att “mäta” jämställdhet har fokus legat på representation, resursfördelning, deltagartillfällen samt *upplevelser* av jämställdhetsarbete i Linköpings föreningsidrott.

Genusanalys

När vi talar om genus menar vi det sociala könet, det vill säga något vi konstruerar. Det betyder att det vi anser vara manligt respektive kvinnligt inte kan förklaras av ett biologiskt kön. Många idrotter har “genuskodats”, i ett system där manligt och kvinnligt skiljs åt på olika sätt. Ett väldigt tydligt exempel på detta är ridsporten som för omkring hundra år sedan sågs som en manlig sport. Idag är det tvärtom, ridsport anses vara för flickor och kvinnor. Att vi ser denna förändring har inte att göra med att biologiska förutsättningar har förändrats, utan om samhälleliga förändringar³. Det mesta inom idrotten är idag uppdelat utifrån två kön, manligt och kvinnligt. När vi gör analyser eller studier av idrott görs de oftast utifrån denna binära könsuppdelning då det är så idrottens struktur ser ut. Genusmedveten analys hjälper oss att synliggöra när och var genussystemet gör värderingsskillnader mellan kvinnor och män. Det kan exempelvis synas i olika antaganden vi gör när vi fördelar resurser.

² Föreningsbidrag statistik 2016, Ungdomsföreningarnas bidrag och medlemmar, Linköpings kommun

³ Andreasson, Jesper (2007). *Idrottens kön. Genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag*, Lund: Lunds universitet, Samhällsvetenskaplig fakulteten

Denna genomlysning utgår från befintlig könsuppdelad statistik vad gäller enbart flickor och pojkar. Förhoppningen är att framtida analyser kan utgå från ett bredare perspektiv vad gäller olika maktordningar (intersektionellt perspektiv).

Genusbudgetering – strategier för att öka jämställdhet

När stiftelsen FairPay arbetar med jämställd resursfördelning är genusbudgetering ett viktigt verktyg. Gender budgeting brukar beskrivas på detta sätt: *Gender budgeting [är] tillämpning av principen om jämställdhetsintegrering i budgetförfarandet. Detta innebär en utvärdering av budgetpolitikens genuseffekter och en integrering av genusperspektivet på alla nivåer i budgetförfarandet, samt en restrukturering av inkomster och utgifter för att främja jämställdheten.*” (Europaparlamentet 2014)

För att bryta ner detta till kultur- och fritidsförvaltningens arbete med föreningsstöd, finns det några viktiga delar att ha med i olika analyser. Det handlar om att utvärdera budgetens effekter sett ur ett genusperspektiv, integrera ett genusperspektiv på alla nivåer i budgetförfarande samt förändra inkomster och utgifter för att främja jämställdhet.

Ingrid Osika och Anna Klerby som varit med och tagit fram olika modeller för genusbudgetering i Sverige brukar beskriva tre olika strategier för att arbeta med jämställdhet vid beslutsfattande gällande ekonomi och resurser. Dessa tre strategier är:

1. *Anpassning och assimilering*, vilket betyder att vi arbetar för att anpassa kvinnan efter manlig norm. Det kan till exempel handla om att uppmuntra flickor i att välja fritidsaktiviteter där pojkar och män traditionellt sett engagerar sig.
2. *Omvärdering*, vilket handlar om att addera kvinnors perspektiv. Här är utgångspunkten att flickors och kvinnors intressen har blivit bortprioriterade i resursfördelning och att lösningen ligger i att lägga till flickor och kvinnors behov så att stödet från samhället blir jämlikt, oavsett val av intressen. Verksamheter ska med andra ord inte värderas utifrån om de är mans- eller kvinnodominerade. Ett tydligt exempel på detta inom föreningsidrott är att fotboll och hockey (mansdominerade sporter) får mer resurser än till exempelvis ridning, som är en stor sport för flickor och kvinnor.
3. *Transformering*, vilket handlar om att förändra normer och värderingar. Detta är en strategi där ”könsmärkning” av aktiviteter ifrågasätts. Insatser handlar om att bryta könsstereotyper samt utmana nedärvda värderingar.

Dessa tre strategier kan också ses utifrån olika tidsmässiga aspekter. Den första strategin är mer ”omedelbar”, att till exempel lyfta in flickor och kvinnor i en befintlig struktur. Att sedan fokusera på att lägga till kvinnors behov är ett arbete som kräver att till exempel bygga ut ridanläggningar och gymnastiksalar (de sporter som flickor uppvisar intresse för). Vidare har den tredje strategin en mer långsiktig dimension som handlar om att förändra värderingar och könskodade preferenser. Vilka förändringar som behövs när och var är situationsberoende. Olika strategier kan med fördel användas samtidigt och parallellt⁴.

⁴ <http://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/02/Gender-Budgeting-en-checklista.pdf>

Empiri

Linköpings jämställdhets- och mångfaldspolicy

Linköpings kommun antog 2005 en jämställdhets- och mångfaldspolicy. Denna policy beskriver att kommunen ska bedriva **ett aktivt** jämställdhets- och mångfaldsarbete som utgår från den grundläggande principen om likabehandling och ickediskriminering oavsett kön, ålder, funktionshinder, sexuell läggning, etnicitet, religion eller trosuppfattning. Denna grundläggande princip ska genomsyra kommunens hela verksamhet såväl som arbetsgivare som i förhållande till brukare. Arbetet ska kännetecknas av utveckling, förbättring och leda till ökad kvalitet⁵.

Linköpings idrottspolitiska program

Linköping förväntas under 2018 anta ett nytt idrottspolitiskt program. Det idrottspolitiska programmet *Aktiv hela livet* ska ge stöd och vägledning för nämnder, förvaltningar och styrelser i arbetet med att skapa förutsättningar och möjligheter för medborgarna att vara aktiva hela livet. Programmet ska även tydliggöra vilken viljeinriktning och utveckling kommunen vill se för att, tillsammans med föreningsliv och andra aktörer, skapa möjlighet för alla Linköpingsbor att kunna motionera utifrån sina önskemål och förutsättningar. Programmet utgår framför allt från två fokusområden: *Jämställdhet och tillgänglighet* samt *aktiv hela livet*.

I utkast till det idrottspolitiska programmet går det bland annat att läsa; "genom en bred samverkan ska vi tillsammans arbeta för att aktivt främja fysisk aktivitet och rörelse för alla hela livet. Fokus ska vara på rörelseglädje, demokrati, delaktighet i ett inkluderande samhälle där alla medborgare ges möjligheter att delta utifrån sina förutsättningar. Idrott, fysisk aktivitet och motion berörs direkt, eller indirekt, av många planer, program och styrdokument på kommunal och nationell nivå. Dessa har också utgjort underlag till "Aktiv hela livet". Det gäller bland annat Region Östergötlands strategi för fysisk aktivitet *Sätt Östergötland i rörelse*, Riksidrottsförbundets *Strategisk plan 2025*, Deklaration om folkhälsa-avsiktsförklaring mellan Östergötlands kommuner och Region Östergötland".

Stöd till föreningslivet – Jämställdhetsperspektiv

Det är en ganska komplicerad uppgift att räkna ut hur kultur- och fritidsförvaltningens resurser fördelar sina resurser mellan flickor, pojkar och kvinnor, män. *Vad ska ingå i beräkningen? Vilka verksamheter räknas in?* I Linköping är fotboll den största idrotten både för flickor och pojkar. Fotbollen står för drygt 34 % av verksamheten. Därefter följer innebandy och simidrott med närmare 13 % respektive 6,5 % av samtliga deltagartillfällen. Situationen i Linköping liknar mycket den bild som finns i landet i stort⁶.

⁵ *Riktlinjer för jämställdhet och mångfald*

<http://www.linkoping.se/contentassets/d9c67e563a7a40ffa259e152408f9e73/riktlinjer-for-jamstalldhet-och-mangfald.pdf>

⁶ 2014, *Utvärderingsringen*, "Utreddning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun".

Största idrotterna för flickor respektive pojkar (2016)	
Flickor	Pojkar
1. Fotboll	1. Fotboll
2. Ridsport	2. Innebandy
3. Gymnastik	3. Ishockey
4. Simidrott	4. Simidrott
5. Handboll	5. Handboll
6. Innebandy	6. Taekwondo
7. Akademisk idrott	7. Tennis
8. Friidrott	8. Basket
9. Konståkning	9. Akademisk idrott
10. Tennis	10. Bandy

Idrottsföreningar⁷ som är registrerade i Linköpings kommun, och som genomför sin verksamhet i kommunen har rätt att söka föreningsbidrag. Det finns olika sorters bidrag att söka i Linköpings kommun i nuläget. Dessa är: *Driftsbidrag, lokalbidrag, lägerbidrag, ledarbidrag, verksamhetsbidrag (första halvår), Verksamhetsbidrag (andra halvår)*.

Det grundbidrag som föreningar med barn- och ungdomsverksamhet (6–25 år) söker pengar för baseras på föreningens aktiviteter. Genom dessa stöd kan vi leta efter lite olika mönster. Koppling mellan medlemsantal, deltagartillfällen och erhållet bidrag för flickor och pojkar, kan indikera hur en förening arbetar med resursfördelning inom sin förening. Enligt siffror från 2016 kan vi se att flickor utgör ungefär 40 % av alla deltagartillfällen i Linköping, en siffra som går i linjer med riksgenomsnittet.

Redovisning 2016	Flickor %	Pojkar %
Antal medlem i förening	43,47	56,53
Deltagartillfällen	40,91	59,09
Erhållet bidrag	5 064 791,66 kr	7 314 291,34 kr

För att försöka förstå lite mer kring eventuella könsmonster har jag valt att titta närmare på fyra föreningar i kommunen. Dessa är Vikingstad FC, Nykils aktivitetsförening, Björkebergs IF och IF Friskis & Sveltis. Jag har framför allt valt att utgå från statistik utifrån fördelning av medlemmar och deltagartillfällen på flickor/pojkar som redovisats för 2016. Dessa fyra föreningar uppvisar relativt jämställt medlemsantal, men uppvisar samtidigt ett annat mönster vad gäller resursfördelning och deltagartillfällen:

Vikingstad FC är en fotbollsförening där flickor utgör ca 45 % och pojkar 55 % av föreningens barn- och unga. Samtidigt som antalet medlemmar är relativt jämställt ser vi att deltagartillfällen skiljer sig åt en del. Flickor utgör bara 32,68 % av deltagartillfällen medan pojkar utgör 68,2 %. Vi ser också att resurser fördelas ca 61.000 kr till flickor och ca 134.000 kr till pojkar. Även om medlemsantalet är relativt jämställt kan vi se att resurser fördelas ganska ojämnt. Vi kan anta att detta beror på att pojkarnas fotboll får större utrymme i föreningen.

⁷ Med idrottsförening, menas en förening som är ansluten till Riksidrottsförbundet.

Nykils aktivitetsförening är en förening med flera olika aktiviteter och idrotter, bland annat gymnastik, ishockeyrink och skateboard. Ungefär 59 % flickor och ca 41 % pojkar som medlemmar. Däremot utgör pojkar ca 63 % av deltagartillfällena och flickor ca 37 %. Det finns med andra ord en omvänd skillnad här, där pojkar, som utgör en mindre procent av medlemmar, tar del av föreningens aktiviteter i större utsträckning. Vidare kan vi också konstatera att pojkar får dubbelt så mycket stöd som flickor. Pojkar 8278 kr och flickor 4857 kr. Även om det inte handlar om några direkt stora summor, är det ändå viktigt att fundera över varför vi ser dessa skillnader.

Björkeberg IF är en "byaförening" utanför Linköping som är jämställd vad gäller andel flickor (51,52 %) och pojkar (48,48 %). Däremot skiljer sig deltagartillfällena ganska stort mellan flickor och pojkar, där flickor utgör endast en del av 29,37 % medan pojkar utgör 70,63 %. Ser vi till resurser får pojkar 51.269 kr och flickor 21.320 kr. Att deltagartillfällena skiljer sig en del kan ha att göra med att föreningen har en hockeyrink, vilket traditionellt sett brukar vara en arena för pojkar, vilket kan leda till en "traditionell" snedfördelning av resurser i föreningen. *Kan föreningen arbeta mer med att stimulera tjejernas aktiviteter?*

IF Friskis & Svettis har totalt 1344 medlemmar i åldrarna 7–20 år. Av dessa utgör flickor 55,51 % medan pojkar utgör 44,49 %. Det gör det till en förhållandevis jämställd fördelning sett till andelen medlemmar. Det som däremot utmärker IF Friskis & Svettis är att deltagartillfällena skiljer sig åt markant, där flickor utgör hela 92,1 % av alla deltagartillfällena. Flickor erhåller 135 685 kr i bidrag medan pojkar erhåller endast 11 627 kr. Lägg därtill att IF Friskis & Svettis har en styrelse bestående av 100 % män.

Det finns många olika anledningar till att föreningar som uppvisar ganska bra fördelning vad gäller antalet medlemmar, samtidigt uppvisar ojämsställda verksamheter när det gäller deltagartillfällena och resurser. Först och främst måste vi titta på vad en verksamhet innehåller för aktiviteter. Vi vet till exempel att LOK-stödets utformning ger fördelar till lagidrotter. Vi ser samma strukturer även inom de bidrag och föreningsstöd som kommuner erhåller. Då pojkar ofta utgör en större del av lagidrott faller också mer resurser på dem. Studier har också visat att flickor och pojkars förhållande till idrotten ibland skiljer sig åt. Då pojkar och män ofta ses som norm inom många idrotter finns en risk att flickors intresseområden väljs bort. Detta sker många gånger omedvetet.

Utvärderingsringen genomförde en enkätundersökning om kontanta bidrag 2014, som bland annat visade att 72 % av föreningarna ansåg att det är viktigt att "Reglerna/villkoren för bidragsgivningen är tydliga" och att 46 % av föreningarna gav villkor och tydlighet vid bidragsgivningen ett lågt betyg⁸. När kommunen genomför den sortens enkäter är det viktigt att också titta på de som är nöjda med bidragsgivningen. *Ser vi ett mönster? Är det lagidrotter, mansdominerade sporter som är mest nöjda? Eller är det en blandning?* Om det finns ett mönster i detta indikerar det också att systemet skapar fördelar för vissa idrotter, föreningar och kanske även kön.

---

⁸ 2014, *Utvärderingsringen*, "Utvärdering av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun". s.4

Intervju med idrottsföreningar

Intervju med Linköping Kenty (Patrik Stålhammar, sportchef)

Hur ser du på dagens föreningsstöd och bidragshantering?

– Jag tycker att det är svårt att veta vilka bidrag som fungerar och inte. Vissa av bidragen som går att söka finns inte längre. En del av bidragen känner vi inte heller till. Men överlag är det ett bra system.

Är det något i ansökningsprocess som du tror att föreningar upplever som svårt?

– Nja, jag vet inte. Kanske att vissa av bidragen ligger kvar sedan gammalt, så när vi försöker söka vissa bidrag får vi ingen respons på det. Det är lite svårt att veta vad som gäller.

Hur skulle du beskriva att ni arbetar med jämställdhet i er förening?

– Vi är ju en förening där medlemsantalet är fördelat ungefär 50/50 mellan pojk- och flick/damfotbollen. Så på så sätt är vi jämställda. Sen jobbar vi mycket med gemensam värdegrund och försöker att vara så aktiva vi kan i det arbetet. Men vi är också få anställda och mycket ideellt engagemang. Det kan vara svårt att hinna med allt då.

Tycker du att er dialog med kommunen fungerar bra? Får ni stöd och råd om ni behöver det?

– Jo det tycker jag. Men det är välkommet att bli inbjuden till samtal om dessa frågor. Sedan sköter ju inte kommunen direkt träningstider och så, för det pratar vi med kommittén som ansvar för det.

Hur ser du på kopplingen mellan jämställdhet och resursfördelning?

– Resurser är en förutsättning för att kunna bedriva vår verksamhet. Och för att kunna göra satsningar på jämställdhet är självklart resurser också viktiga. Sen är det viktigt att vi arbetar för att alla ska få samma förutsättningar att utöva sin idrott, så det är viktigt.

Hur tycker du att kommunen kan hjälpa er i arbetet för jämställdhet?

– Det är viktigt med kunskap. Men det handlar också om att underlätta och skapa förutsättningar för att vi ska kunna göra det. Sen tycker jag att kommunen och idrottsförbundet borde bli bättre på att uppmuntra och belöna de som faktiskt gör bra saker. Det finns ju föreningar som inte gör något, men ändå får stöd. Det tycker jag kan bli bättre.

Vilka är era största utmaningar?

– Att få våra ungdomar att spela längre. Sedan är det såklart en utmaning att hålla igång fritidsverksamheten som vi också har i vår förening och jobba med olika sociala satsningar. Dessa är viktiga för oss men tar mycket tid. De föreningar som tar ett stort ansvar för samhället runt omkring borde belönas för det. Barn behöver också många olika idrotter att ägna sig åt, och det kan vara svårt att skapa förutsättningar för det.

Linköpings allmänna Simsällskap /LASS (Simon Edlund, kassör)

Hur ser du på dagens föreningsstöd och bidragshantering?

– Jag är bara kassör i föreningen så har inte så väldigt mycket insyn i just bidragen. Men jag tror ändå att det fungerar ganska bra. Det är lite rörigt med många olika delar att söka bara, så det kanske kan bli lite bättre.

Är det något i ansökningsprocess som du tror att föreningar upplever som svårt?

– Nej inte direkt vad jag vet.

Hur skulle du beskriva att ni arbetar med jämställdhet i er förening?

– *Vi är Linköpings största idrottsförening, men vi är också en av de mest jämställda. Simning som sport är ju en ganska jämställd sport, så mycket kommer "gratis". D.v.s. flickor och pojkar söker sig till oss på lika villkor. Det finns en del att lära av simsport tror jag, något som också borde gynna oss bättre. Sen är det viktigt att satsa på många olika sorters aktiviteter, för att alla ska hitta sitt.*

Tycker du att er dialog med kommunen fungerar bra? Får ni stöd och råd om ni behöver det?

– *Det får jag väl säga ändå.*

Hur ser du på kopplingen mellan jämställdhet och resursfördelning?

– *För att kunna göra satsningar på jämställdhet är självklart resurser också viktiga. Sen är det viktigt att vi arbetar för att alla ska få samma förutsättningar att utöva sin idrott, så det är viktigt. Sen tycker jag att kommunen måste bli bättre på att se de sporter som faktiskt är relativt jämställda. T.ex. simningen. Resurser kan vara ett bra sätt för en kommun att visa vad de vill prioritera.*

Hur tycker du att kommunen kan hjälpa er i arbetet för jämställdhet?

– *Simsporten är ju en relativt jämställd sport. Därför tycker jag att kommunen kan satsa mer på oss, visa att de ser det. För att vi ska kunna fortsätta utvecklas behöver vi mer stöd i vår ordinarie verksamhet, vilket också är ett jämställdhetsarbete i sig. Simsporten behövs.*

Vilka är era största utmaningar?

– *Vi behöver definitivt större simhall och ytor att vara på. Med över 3 000 medlemmar och ständigt växande behöver vi verkligen det. Kommunen arbetar på planen för en ny simhall. Men ibland känns det som att andra idrotter får så mycket mer resurser, särskilt lagidrotterna. Och det är ju inte så bra sett ur ett jämställdhetsperspektiv då killar också utgör en större del av dessa sporter, vad jag vet.*

Analys och åtgärdsförslag

I samtal med idrottsföreningar och tjänstepersoner på kultur- och fritidsförvaltning framkommer en gemensam uppfattning om nuvarande bidragssystem och dess spretiga utformning. Det behövs en tydligare samordning och färre alternativ. När Linköpings kommun går in i arbetet med att se över hantering av bidrag och föreningsstöd i kommunen finns det goda möjligheter att plocka in ett tydligt genusperspektiv på utformning och uppföljning av stöd till föreningar. För att göra det lättare att arbeta mer kontinuerligt med dessa frågor behöver det plockas in i ett större utvecklingsarbete. Ekonomi och bidrag är ett styrmedel genom vilket en kommun styr samhällsutveckling och göra prioriteringar mellan olika grupper och behov.

Precis som i många andra kommuner i landet har Linköpings kommun deltagartillfällen som landar på 40 % för flickor respektive 60 % för pojkar. Att det ser ut så har att göra med flera saker. Bland annat vet vi att föreningsstödet i sin konstruktion gynnar vissa idrotter, t.ex. lagidrotter, där pojkar ofta utgör majoritet. Genom detta finns en risk att resurser snedfördelas. Flickors lägre antal deltagartillfällen kan också betyda att flickor och unga kvinnor är mindre nöjda med hur idrotten organiseras, vilket är viktigt att titta närmare på framöver.

Nedan följer ett antal åtgärdsförslag:

1. Stöd till föreningar sker oftast via ett normstyrt stödsystem. Exempel på det är bidrag som baseras på antal medlemmar, aktiviteter, deltagartillfällen. Detta ses som en neutral modell och ett ganska rättvist system. Samtidigt vet vi att denna utformning ger vissa fördelar till lagidrotter. Att plocka in fler aspekter vid bidragsgivning öppnar upp för fler föreningar och idrotter att söka bidrag från kommunen, vilket kommer att jämna ut fördelning över tid. Ett annat problem är att denna statistik inte omfattar kvalitativa aspekter som också är viktiga att få med vid bedömningar. Det handlar inte enbart om representation utan också om normer och värderingar.

Åtgärdsförslag: Även om det inte går att ändra verksamhetsstödet utformning över en natt, så kan Linköpings kommun arbeta med jämställdhet i sin grund vid handläggning av ansökningar. För detta är det bra att ha checklistor som påminner om jämställdhetsperspektivet i alla steg. I ansökningsformulär, oavsett manuella eller digitala, är det bra om sökande part får svara på ett antal frågor om jämställdhet. Detta fungerar i två syften. Dels är det bra för bidragsgivare att veta hur sökande förening tänker kring jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Samtidigt ger det sökande part ett tillfälle att fundera kring viktiga perspektiv, så att inte ansökningsförfarande sker per slentrian. Reflektion och medvetandegöra brukar fungera som ett bra första steg i förändringsarbetet.

2. Uppföljning av bidrag är idag uteslutande av kvantitativ karaktär. Med tanke på den stora mängden bidrag och föreningar i kommunen är det ett relativt lätthanterligt sätt att se hur resurser används av föreningar. Men om man vill att föreningsstöd till idrott också ska ingå i ett större utvecklingsarbete, t.ex. för att kunna leva upp till jämställdhetsmål och det Idrottspolitiska programmet, är det viktigt med uppföljning som också bygger på kvalitativa aspekter. Både hos föreningar men också hos barn- och unga och deras uppfattning av idrotten. Genom detta kan kommunen fatta bättre beslut.

Åtgärdsförslag: Att ha ett ansökningsformulär med tydligt jämställdhetsperspektiv hjälper inte bara att stimulera föreningars tanke kring jämställdhetsarbete, utan hjälper också kommunen i uppföljning av bidrag. Genom att mottagare av bidrag och föreningsstöd har motiverat sitt arbete vid ansökan finns det också något att följa upp. Att göra kvalitativ uppföljning tar tid. Det finns dock en intressant lösning för detta, som följer med nästa punkt.

3. Resursfördelning i en kommun handlar ofta om att skapa förutsättningar för invånarna i olika sammanhang. Men resursfördelning handlar också om utveckling, och kan på ett tydligare sätt vävas in i ett strategiskt utvecklingsarbete. För en kommun är resursfördelning ett styrmedel för att uppnå olika ändamål. Fultur- och fritidsförvaltningen handlar det till exempel om arbetet med att uppnå övergripande jämställdhetsmål och det Idrottspolitiska programmet.

Åtgärdsförslag: Anställ en person på kommunen som fungerar som "fokuspunkt" med fokus på utvecklingsperspektiv och samverkan mellan föreningar, idrottsförbund och kommunen. För att uppnå de mål som kommunen har satt upp behövs ett dagligt arbete för att hålla frågor på agendan och se till att de efterlevs. Det Idrottspolitiska programmet har bland annat tagit hjälp av Riksidrottsförbundets strategi 2025 i framtagande av kommunens mål och riktning. Detta öppnar upp för samverkan kring idrott och föreningsliv. Om kommunen har en person med ansvar för denna samverkan samt kvalitativ uppföljning av föreningsstöd, kommer med stor sannolikhet skillnad märkas i hur föreningar också förhåller sig till

jämställdhetsfrågor och kommunens övergripande utvecklingsmål. När kommunens mål möter föreningslivets egna målsättningar kan det leda till ett framgångsrikt samarbete.

För att komma åt olika frågeställningar behövs, med jämna mellanrum, olika undersökningar som rör invånarens vanor och behov. Ett arbete som också kan ingå hos en person med ansvar för just kvalitativ uppföljning av föreningsstöd. Utöver årliga redovisningar gällande föreningsstöd samt utvärderingar från Riksidrottsförbundet kan kommunen på egen hand bilda sig en uppfattning av hur och av vilka grupper olika resurser används inom t.ex. kultur- och fritidsområdet. Något som utvärderingsringen också påpekade i sin rapport *“Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun”* från 2014.

4. Bidragssystemet behöver bli bättre, enklare, mer rättvist och effektivt. Föreningar som varit en del av samtalet kring bidragsutredningen samt tjänstepersoner på kommunen upplever samma sak i detta. Det handlar också om att säkerställa så att resurser fördelas lika. Föreningar har inte alltid resurser och kunskap att följa upp som de skulle vilja. I detta förändringsarbete måste kommunen ta ansvar att säkerställa att föreningar inte fördelar resurser och träningstider på ett ojämlikt sätt.

Åtgärdsförslag: Det kan vara aktuellt att införa någon form av “spärrsystem” som för att föreningar inte kan lägga mer träningstider på pojkar. Det kan vara svårt att styra andelen deltagartillfällen men det går till exempel att styra träningstider. Det kan vara ett första sätt för att bryta strukturer. Precis som jämställd sponsring är ett sätt att bryta envisa strukturer på en marknad, kan kommuner göra motsvarande insatser inom föreningslivet.

5. Även om Linköpings kommun delvis har könsuppdelad statistik att tillgå idag behövs även tydligare könsuppdelad statistik för varje specifikt bidrag som delats ut. Detta för att se hur föreningar söker sig till olika bidrag (finns det något mönster i det?) samt för att se var det finns potential för t.ex. tjej- och kvinnodominerade sporter att söka mer stöd och bidrag. Ett mer aktivt arbete med fokus på gender budgeting (genusbudgetering) kan också vara bra. Detta handlar om att utvärdera budgetens effekter sett ur ett genusperspektiv samt att integrera genusperspektiv på alla nivåer.

Åtgärdsförslag: Ingrid Osika och Anna Klerby listar anpassning och *assimilering, omvärdering* och *transformering* som olika strategier för att arbeta med genusbudgetering. När det kommer till föreningsstöd kan det vara bra att ha dessa perspektiv i arbetet med jämställdhetsintegrering. Inom idrotten i stort har det varit vanligare att fokusera på att få in flickor i lagsporter, de traditionellt manliga sporterna. Men att arbeta med jämställdhet handlar inte bara om att plocka in tjejer i befintliga strukturer och mansdominerade idrotter (att mannens idrott fortsatt ses som norm), utan det handlar också om att lägga resurser, utrymme på de idrotter som många tjejer och kvinnor föredrar. Att försöka bryta lagidrotternas dominans i resursfördelning är ett sätt att göra det på. Att göra särskilda satsningar på flickdominerade idrotter är ett annat.

6. Det är ofta resurs- och tidskrävande för föreningar att arrangera egna jämställdhetsutbildningar. Men det är också viktigt med utbildningar för att påminna sig om vad vi jobbar för och hur vi kan nå dit. Föreningar säger att de tror sig vara jämställda men att de kanske missar viktiga perspektiv. Kunskapsinhämtning är en viktig del i att kunna göra bättre analyser kring sin egen verksamhet.

Åtgärdsförslag: Kan kommunen införa två obligatoriska föreningsträffar per år, med fokus på information och utbildning kring jämställdhet, mångfald och normer? Detta kan då fungera som en bra dialogplattform för att också informera om kommunens övergripande arbete med föreningslivet. Koppling till det idrottspolitiska programmet blir viktig i framtida arbete med föreningsstöd och resursfördelning och kan därför ses som en grund för dessa insatser.

7. Träningsstider ligger idag inte i kommunens hela ansvar. Det ligger alltså på en egen kommitté som är en sammanslutning av idrottsföreningar i kommunen. Vi kan tala om det som en demokratisk struktur, men det skapar också vissa svårigheter vad gäller styrning och uppföljning. Det kommer att bli av ännu större vikt att kommunen hittar ett sätt att kontrollera fördelning av träningsstid när ett arbete med jämställdhet intensifieras.

Åtgärdsförslag: Sätt upp en prioritetslista som säkerställer att tider fördelas jämställt. Det hindrar inte från att ha en kommitté med ansvar för att följa upp fördelning. Tillsammans med idrottsförening kan kommunen göra en kvantitativ och kvalitativ analys av tillgång till idrottsanläggningar och spontanidrottsytor. Genom denna analys får kommunen ökad kunskap om vanor när det gäller kommunens idrottsytor, men det ger också möjlighet att se om det finns genusmönster i användandet av anläggningar.

8. Bryt mönster och våga göra saker annorlunda. Många kommuner vill arbeta aktivt med jämställdhet och mångfald, men ofta inom befintliga ramar. För att förändra strukturer, och normer, krävs det att vi bryter upp med gamla vanor och handlingsmönster. En kommun kan hjälpa invånare i ett sådant förändringsarbete genom att successivt förändra sätt vi gör saker på. Med det kommer också attityder och beteenden att förändras över tid.

9. Vid framtida analyser är det bra att utgå från ett bredare perspektiv på maktordningar (intersektionellt perspektiv). Det är också viktigt att få in socioekonomiska analyser för att förstå vem och vilka som gynnas alternativt missgynnas av nuvarande system inom en kommun.

10. Om vi tittar på erhållet bidrag/föreningsstöd för flickor och pojkar i Linköping kan vi se att omkring två miljoner kronor mer går till pojkar. Som tidigare beskrivet beror det sannolikt på flera olika saker, men en anledning kan vara föreningsstödet uppbyggnad och att det gynnar lagidrotter där pojkar också är mer aktiva. Denna summa, två miljoner kronor, kan dock ses som den mellanskillnad som kan användas för särskilda satsningar i syfte att jämna ut skillnader mellan kön.

Åtgärdsförslag: Använd mellanskillnaden i erhållet bidrag, i detta fall omkring 2 miljoner kronor, för särskilda satsningar på tjejers idrottande i Linköpings kommun. Det kan till exempel handla om satsningar på tjej- och kvinnodominerade idrotter eller så kan det handla om att föreningar kan söka bidrag för att utöka sin verksamhet för tjejer. Innan denna åtgärd eventuellt genomförs kan det vara bra att göra en grundligare ekonomisk genomlysning för att veta mer exakt vad mellanskillnaden är (också sett ur ett socioekonomiskt perspektiv), samt en undersökning vars syfte är att ta reda på mer om flickor och pojkars behov i relation till föreningsliv, fritid och idrottande. Detta för att kunna göra bra och riktade satsningar inom idrotten som leder till faktisk förändring över tid.

Omvärldsspaning och studier

I inledningskapitlet poängterades att många kommuner i Sverige ser över och har sett över sina föreningsbidrag vilket har resulterat i nya bidrag och nya upplägg och strukturer för det kommunala stödet till föreningslivet. Att inte ha med omvärldsspaning i översynen, att lyfta blicken och kika på andra kommuner för inspiration och uppslag, vore dumt. Till denna del av arbetet hör även inhämtandet av synpunkter och åsikter från föreningslivet.

Tillvägagångssätt

Tips, rekommendationer och kännedom om kommuner som ser över eller förhållandevis nyligen har sett över sina föreningsstöd ligger till grund för urvalet. Två kommuner har bedömts vara så pass intressanta att Kultur- och fritidskontoret genomfört formella studiebesök. Dessa två kommuner är Lund och Norrköping. Vi har också själva fått besök, en delegation från Piteås Kultur-, park- och fritidsförvaltning besökte oss i slutet av september månad. I början på november månad var tjänstemän från Kultur- och fritidskontoret med på en konferensdag om föreningsstöd som arrangerades av Utvärderingsringen. Ett möte med kultur- och fritidsnämndens fokusgrupp för idrott & anläggningar samt med nämndens ordförande och vice ordförande har genomförts. Linköpings idrottsförbund (LIF) har fungerat som en referensgrupp i arbetet och vi har haft kontinuerliga avstämningsträffar med styrelserepresentanter för LIF under hösten. Ett möte med representanter från Korpen, LSIF och Linköpings Parasportförening har genomförts med anledning av att de tillhör några av de större mottagarna av det särskilda bidraget.

I slutet av oktober månad genomfördes en workshopkväll med ett antal utvalda föreningar inom fritidsområdet för samtal om och input till översynen. Fyra föreningskategorier skapades inför kvällen (förening med egen anläggning, liten förening, stor förening – lagidrott/individuell idrott samt ny förening/ny idrott/ännu inte fullt ut med i systemet) och några föreningar från varje kategori bjöds in. Gensvaret var mycket gott, ytterst få av de inbjudna föreningarna valde att inte vara med. Inför workshopkvällen hade de fått ta del av ett antal frågor (se bilaga 14). De inbjudna föreningarna uppvisade en god förståelse för översynen av bidragen och kvällen blev givande (se bilaga 15, en sammanställning av inkomna svar och synpunkter).

Intressanta exempel

Lund har verkligen tagit ett helhetsgrepp och skapat ett helt nytt upplägg för sina föreningsstöd. Deras föreningsstöd hade inte varit föremål för någon genomgripande översyn under de senaste 20 åren. Projektet fick ta sin tid, det startade 2012 utan någon deadline och i juni 2015 antogs *”bidragsformer till föreningar och andra aktörer”* som sjuöppades i januari 2016. Det ursprungliga Initiativet kom från såväl politiker- som tjänstemannasidan. Många personer har varit involverade (styrgrupp, projektgrupp och arbetsgrupper med representanter från olika förvaltningar) och ett antal separata interna och externa utredningar har utförts. En stor enkätundersökning till alla som får bidrag genomfördes, ett gediget värdegrundsarbete gjordes och arbetet framskred i olika faser och nya grepp användes (exempelvis dialogträffar med idrotts- och kulturföreningar utan åtskillnad och aktivt uppsökande gentemot föreningslivet). Det nya förslaget skickades ut för yttrande till samtliga föreningar som fått bidrag men även till de som sökt men inte tilldelats bidrag.

Lund landade till sist i ett nytt tematiskt upplägg för föreningsstödet där utgångspunkten för temana är ett medborgar- och brukarperspektiv. Bidragen utgår från vilken verksamhet som bedrivs snarare än vilken sorts förening eller annan aktör det är som bedriver verksamheten.

FYRA TEMAN FÖR FRAMTIDENS STÖD

A. Stöd till föreningar med verksamhet för barn och unga

Detta tema utgår från principen att föreningar bedriver ledarledd verksamhet för barn och unga. Det handlar framförallt om att utöva en aktivitet. Kopplat till detta tema finns sex bidrag; Kommunalt lokalt aktivitetsstöd, Lokalkompensationsbidrag, Anläggningsbidrag, Bidrag till föreningsarrangemang, Bidrag till lovverksamhet och Utvecklings- och startbidrag.

B. Stöd till ungas egen organisering

Om unga som väljer att organisera sig själva i en föreningsform, där det är unga själva som startar, leder och organiserar andra unga. Ett alternativ för de unga som vill organisera sig utifrån en mer formell och representativ demokrati. Ett annat alternativ för unga är att inte organisera sig i en föreningsform men ändå bedriva en verksamhet som är öppen för alla. Detta tema har två bidrag; Projektbidrag – Ungas leder unga och Föreningsbidrag – Ungas leder unga.

C. Stöd till publika arrangemang

Stödja arrangemang eller verksamhet som är av ett offentligt allmänintresse i Lund. Särskilt gäller det bidrag till kulturföreningar och andra aktörer som verkar som kulturproducenter eller kulturarrangörer. Verksamhet för publik såväl för och med vuxna, unga och barn. Upplevelser är ett centralt begrepp. Kopplat till detta tema finns två bidrag; Projektbidrag för publika arrangemang och Verksamhetsbidrag för publika arrangemang.

D. Stöd till folkbildning och lika rättigheter och möjligheter

Detta tema omfattar stöd till studieförbund för deras verksamhet, samt det stöd som utgår till organisatoriskt arbete för lika rättigheter och möjligheter i samhället. Detta tema har två

bidrag; Verksamhetsbidrag för lika rättigheter och möjligheter och Utvecklingsbidrag för lika rättigheter och möjligheter.

Övriga bidrag

Här återfinns fyra önskvärda bidrag som inte ingår naturligt i de fyra bidragstemanana; Uppdragsersättningar, Närområdesbidrag till kultur, traditioner och högtider, Framtidens Lund och Evenemangsbidrag.

Under studiebesöket i Lund betonades vikten av att kommunen bör samverka med civilsamhället genom ökad närvaro och dialog för att öka kunskapen om hur bidragen används och vilken nytta de gör. Det spelar ingen roll hur genomtänkt ett bidragssystem är utan dialogen med föreningslivet. I Lund har till exempel fritidsledarna fått en ny roll genom att koppla dem till föreningsbidragen och då i synnerhet temat *Stöd till ungas organisering*. Fritidsledarna coachar, stöttar och jobbar aktivt med att få ungdomarna att få kännedom om bidragen, uppmuntrar dem till att våga kanalisera engagemang och dra igång projekt, och stöttar dem sedan i processen. Det tycks vara en mycket lyckosam satsning.

Norrköping har också, under åren 2015 och 2016, gjort en omfattande översyn av föreningsstödet tillsammans med en stor omorganisation (ett stort kansli har blivit tre områdesenheter). I december 2016 beslutade Kommunfullmäktige att kultur- och fritidsnämnden får det övergripande ansvaret för hanteringen av bidrag och stöd som Norrköpings kommun lämnar till alla föreningar och andra aktörer. Kultur- och fritidskontoret har arbetat vidare med detaljerna och utformningen och nu under hösten 2017 tog nämnden beslut om reglerna för bidrag och övrigt stöd till föreningar och andra aktörer. Norrköping har en bidragsflora som i mångt och mycket liknar Linköpings utbud även om själva bidragsnamnen skiljer sig åt en del.

Norrköping har också landat i ett tematiskt upplägg, med fyra prioriterade områden för stöd till föreningar. Den schematiska bilden nedan påminner mycket om Lunds upplägg. Norrköping har också hämtat mycket inspiration från Lund, men de har fler bidrag.

De prioriterade områdena utgör generella riktlinjer för den bidragsberättigade verksamhet som föreningslivet och övriga aktörer bedriver i Norrköpings kommun. Områdena erbjuder alltså en bred ram för dem att förhålla sig till. De är brett skrivna för att kunna anpassa sig efter inre och yttre förändringar över tid samt för att synliggöra särskilt viktiga målgrupper och områden.

barn och unga

ungas egen
organisering

publik
verksamhet

demokrati och
inkludering

A. Barn och unga

Syftet med kommunens stöd inom detta område är att skapa förutsättningar för verksamhet riktad till barn och unga. De är en särskilt viktig målgrupp att nå och ska ges möjligheter till ett rikt och varierat fritidsliv oavsett förutsättningar. Bidragen inom detta område ges för fritidsaktiviteter som oftast leds av en vuxen och där barn och unga får möjlighet att utöva och utvecklas i sina intressen. Det kan exempelvis vara aktiviteter inom kultur-, idrotts- och friluftsliv eller annan fritidsverksamhet.

B. Ungas egen organisering

Syftet med stödet inom detta område är att skapa möjligheter för unga i kommunen att organisera sig och genomföra aktiviteter. Bidragen kan ges till aktiviteter där unga leder unga eller vara ett stöd för att starta sådan verksamhet. Bidragen kan även möjliggöra möten mellan unga. Kommunens stöd ska stärka den lokala demokratin och ge de unga i Norrköping ett ökat inflytande över sin livssituation.

C. Publik verksamhet

Norrköping har höga ambitioner som idrottsstad och ska bli en ledande kulturstad och Sveriges musikhuvudstad. Syftet med stöd inom detta område är att möjliggöra ett rikt och varierat kultur-, fritids- och idrottsutbud riktat till kommunens invånare och besökare. Bidragen är avsedda för arrangemang eller verksamhet som är av ett publikt allmänintresse. Det är till exempel bidrag till kulturföreningar och andra aktörer som verkar som kulturproducenter eller kulturarrangörer men det kan också ges till publika idrottsarrangemang.

D. Demokrati och inkludering

Syftet med stödet är att motverka ojämlikheter och främja inkludering och integration mellan grupper och individer. Det uppnås genom att bidragen ges till verksamhet som främjar demokrati och bidrar till lika rättigheter och möjligheter, oavsett förutsättningar och nuvarande livssituation. Det kan exempelvis vara verksamhet som bedrivs av funktionshindersföreningar, pensionärsföreningar och etniska föreningar men även av andra aktörer. Framförallt handlar det om vuxna målgrupper som bedöms behöva stöd för sin verksamhet.

Bidragstyper

De olika bidragen kategoriseras utifrån fyra bidragstyper: Grundbidrag, verksamhetsbidrag, utvecklingsbidrag och övriga bidrag. Varje bidragstyp innehåller flera bidrag och till varje bidrag finns olika krav och kriterier för ansökan och former för uppföljning. Bidragstyperna är även kopplade till de prioriterade områdena för kommunalt stöd.

Härnäst följer en summering av Utvärderingsringens rapport (se bilaga 16, "Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun 2014", sidan 35-38) genomgång av olika stödmodeller som används.

Linköping tillämpar sammantaget sett ett så kallat normstyrt system, med ett kontantbidrag till föreningarna baserat på verksamhetsvolym i kombination med normer och regler för övriga bidrag. Modellen är hanterlig, någorlunda objektiv och anses enkel att förstå, men främst mäts kvantitativa volymer medan kvalitativa värden är svårare att väga in. Ett normerat system är mer anpassat till idrottsföreningarnas verksamheter än till övrigt föreningsliv.

Ett försök att arbeta efter ett mer kvalitativt stödsystem än det traditionella skulle vara ett bidragssystem som i högre utsträckning bygger på särskild prövning från fall till fall. Detta

innebär förhandlingar/dialoger med respektive förening för att få fram ett underlag för ställningstagande. Förhandlingen/dialogen resulterar i ett kommunalt beslut om bidrag för det kommande verksamhetsåret, och bidraget betalas ut i förskott på grundval av planerad verksamhet. Sandviken var enligt uppgift först ut med att tillämpa detta system varvid termen "Sandvikenmodellen" förekommer. Syftet var att förstärka dialogen mellan föreningslivet och kommunen, skapa större trygghet för föreningen inför det kommande verksamhetsåret, öka precisionen med föreningsbidragen och göra det enklare att arbeta med verksamhetsutveckling. Kommuner som tillämpar arbetssättet meddelar att föreningsföreträdarna är positiva till de utökade kontakter föreningarna fått med kommunen, de känner sig uppmärksammade och får större möjlighet att diskutera framtidsfrågor. Arbetssättet innebär en större arbetsinsats av såväl kommunens tjänstemän som av föreningarna. En nackdel med att fullt ut tillämpa dialogmodellen är att det blir svårare att se och mäta den verksamhet föreningslivet bedriver och för vilka områden föreningsbidraget utgår. Verksamhetsinrapportering avseende åldrar och kön görs inte och beräkningar kring lokal- och anläggningskostnader försvåras.

Utvärderingsringen kommer fram till att olika föreningskategorier bör mötas upp av skilda typer av föreningsbidrag. Skillnaderna mellan kultur- och idrottsföreningar i verksamhet och arbetssätt är så pass stora att stödet bör se olika ut för de två kategorierna.

Västerås är en av kommunerna som tillämpar dialogmodellen. De sitter ner med varje enskild förening och gör en rejäl genomgång. Det är nämnden för idrotts- och friluftsliv som ger stöd till idrottsföreningar och kulturnämnden som ger stöd till kulturföreningar och fritidsföreningar:

"När vi ger er ekonomiskt stöd bedömer vi hur nyskapande och utvecklande er verksamhet är. Vi tittar också på hur stor er verksamhet är för barn- och ungdomar. Vi bedömer även hur er förening arbetar med frågor som rör alkohol, narkotika, doping och tobak. Vi tittar också på hur ni arbetar med jämställdhet, tillgänglighet och integrering."

Utöver Lunds och Norrköpings intressanta helhetsgrepp med omvandling av sina bidragssystem samt informationen och resonemanget om olika stödformer får läsaren nedan ta del av en rad olika kommunala bidragsvarianter som dykt upp under omvärldsspaningen. De lämnas okommenterade och utgör exempel på bidrag som väsentligt skiljer sig åt från Linköpings bidragsmotsvarighet eller som inte alls finns med i Linköpings bidragsflora.

- **Grundbidrag:** grundstöd till föreningsverksamhet bland barn och ungdomar. 150 kr per medlem oavsett medlemsavgiften (Borås).
- **Bidrag till säkra och trygga föreningar:** Till de som certifierar sig, 10 000 kr år 1 och därefter 6 000 kr per år (Borås).
- **Bidrag till fritids- och folkhälsonämndens förfogande:** Ett bidrag till en förening vars ansökan inte stämmer överens med bidragsbestämmelserna. Nämnden beslutar varje ärende för sig, besluten är inte normgivande (Borås).
- **Startbidrag:** Stödja nybildandet av en förening. 3 000 kr förutsatt att några villkor är uppfyllda. Kan få övriga bidrag (förutom grundläggande aktivitetsbidrag) först efter ett års verksamhet (Borås).

- Socialt riktat bidrag: Stödja föreningar som har verksamhet i socialt utsatta områden. Ska täcka extra kostnader utöver vad som är normalt. Minibelopp 10 000 kr och maxbelopp 250 000 kr (Borås).
- Medlemsstöd: Fokus från hur mycket varje barn och ungdom deltar till att främja att fler barn och ungdomar blir aktiva. Spelar ingen roll om aktiviteten har fem eller tjufem deltagare. Föreningar har olika verksamheter och olika förutsättningar. Det är exempelvis färre deltagare vid en hoppträning i ett ridhus än vid innebandy i sporthall. Båda bidrar till mångfald av fritidsaktiviteter och stimulerar barns och ungas olika intressen och värderas därför lika högt. Stödet beräknas bland annat på ett aktivt medlemskap; minst fem sammankomster/termin, minst tre deltagare och ledarledd aktivitet (Gävle).
- Verksamhetsbidrag: Uppdelat i en fast (3000 kr) och en rörlig del. Digital närvarorapportering är ett krav. Sammankomster ger olika poäng. Nämnden beslutar i december om poängvärdet. Godkänd sammankomst i handikappförening ger exempelvis fler poäng (Jönköping).
- Etableringsstöd: Stimulera den nystartade föreningens etablering och dess verksamhetsformer under en uppbyggnadsperiod. Minst 3 personer, verksamhet för åldersgruppen 7-25, åldersindelningen gäller inte handikapp- och sociala föreningar (Jönköping).
- Årets ungdomsledare: Uppmärksamma vuxna ideella ungdomsledare inom barn- och ungdomsverksamhet som under det gångna året engagerat sig på ett betydande sätt. Gjort något extra utöver den vanliga ledarrollen. Föreningsanställda kan inte nomineras. Föreningarna själva nominerar. Priset är en upplevelseresa i Europa (Jönköping).
- Startbidrag för föreningar på landsbygden: Stimulera och gynna föreningslivet på landsbygden. Underlätta bildandet av förening men också till utrustning nödvändig för verksamheten att komma igång. Projektet bör skilja sig från ordinarie verksamhet. Medel ges inte till fasta kostnader, verksamhetsdrift eller befintlig verksamhet. Hållbarhet beaktas. Maxbelopp 20 000 kr (Örebro).
- Förstärkt bidrag: Hålla nere barn- och ungdomars kostnad för deltagande i föreningens verksamhet. Till föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet i anläggningar som inte är subventionerade (Örebro).
- Arrangemangsbidrag: Bidrag till lokal tävling, cup och arrangemang som anordnas av mindre och smalare idrotter (Örebro).
- Uppdragsbidrag: Bidrag som inte är sökbart utan sker på initiativ av kultur- och fritidsnämnden. Syftet är att använda resurser och kompetens hos lokala aktörer för att förbättra kommunens kulturutbud (Norrköping).
- Kommunalt aktivitetsbidrag: Aktiviteter för deltagare i åldrarna 7 – 25 år. Aktiviteter för deltagare som är 65 år och äldre (Göteborg).

- Utvecklingsbidrag: För att utveckla sin verksamhet i en ny riktning. Lista med prioriterade utvecklingsinsatser. Bidrag för faktiska kostnader men normalt inte för arvode eller annan ersättning till ledare. I vissa fall särskild prövning (Göteborg).
- Mentorsbidrag: Prioriterat mål att fler unga blir ledare i föreningslivet. Tänkt att underlätta denna rekrytering. Kan sökas av en förening när någon som är ledare i föreningen blir mentor för en blivande ideell ledare. 100 kr/h i maximalt 40 h per blivande ledare. En förening kan få maximalt 32 000 kr (Göteborg).
- Medlemsaktivitetsbidrag: 3 000 kr/förening och 2 kr per medlemsaktivitet 7-9 år, 4 kr 10-12 år, 8 kr 13-20 år och 8 kr äldre än 20 år och funktionsnedsättning (Stockholms stad).
- Grundbidrag: Ett alternativ till att inte söka medlemsaktivitetsbidrag. 10 000 kr i grundbidrag. Minst 10 aktiviteter/medlem och kunna visa kontinuerlig verks för barn och ungdomar (Stockholms stad).
- Nybildningsbidrag: Bidrag för sitt första verksamhetsår. 4 000 kr om föreningen deltar i en utbildningskväll (Stockholms stad).
- Säker och trygg förening: En kvalitetsmärkning för bättre hälsa, minskad skadefrekvens och ökad säkerhet och trygghet inom barn- och ungdomsidrott. Certifieringen visar att de föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet besitter en säkerställd kompetens inom verksamheten (Växjö).
- Stöd för integrering av personer med funktionsnedsättning: Stödet syftar till att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att delta i föreningens verksamhet. Målet är att alla ska vara välkomna att delta i föreningslivets ordinarie verksamhet. Stöd kan ges till förening för kostnader för att integrera personer med funktionsnedsättning i föreningslivet. Stöd kan ges för personer med funktionsnedsättnings egna fritidsaktiviteter samt även för ledaruppgifter och administrativa uppgifter som denne utför i föreningen. Stöd utgår inte till ledsagning enligt LSS (Växjö).
- Startstöd: Kan sökas av nybildad förening som behöver hjälp i bildandet av föreningen, samt stöd för att driva verksamheten första året. Även befintlig förening som startar ny verksamhet kan få startstöd om högst 3000 kr (Växjö).

Simuleringar

Det statliga LOK-stödet (lokalt aktivitetsstöd) är ett viktigt och grundläggande föreningsstöd för merparten av Sveriges alla idrottsföreningar. LOK-stöd kan sökas av varje idrottsförening som är ansluten till något av de specialidrottsförbund som tillhör RF och som bedriver verksamhet för deltagare i åldern 7-25 år. LOK-stödet finns för att stödja föreningsdriven barn- och ungdomsidrott. Den övre gränsen 25 år var tidigare 20 år. Vid RF:s stämma år 2014 togs beslut om en höjning av åldersgränsen till 25 år.

Åldersintervallet för Linköpings kommuns motsvarande aktivitetsrelaterade föreningsbidrag, verksamhetsbidraget, är 7-20 år sedan år 2002. Linköping har alltså valt att inte följa med LOK-stödet upp till den övre gränsen 25 år. Att höja åldersgränsen till 25 år skulle stämma väl överens med ambitionen om "*aktiv hela livet*" i kommunens nya Idrottspolitiska program. Vidare skulle en höjd åldersgräns underlätta administrationen för föreningarna då kommunen kan nyttja de ansökningsfiler som föreningarna skickar in till Idrottonline, RF och Svensk idrotts gemensamma verksamhetsstöd.

Frågan är förstas vilka ekonomiska konsekvenser en höjning av åldersgränsen skulle få. För att rätta ut frågetecknet har denna översyn gjort en simulering (se bilaga 17) av det kommunala verksamhetsbidraget med åldersspannet 7-25 år. Det nödvändiga underlaget för en tämligen tillförlitlig simulering, uppgifter gällande åldersgruppen 21-25, finns att tillgå i och med att föreningarna rapporterar sammankomster och deltagartillfällen för åldersgruppen 21-25 till det statliga LOK-stödet. Läsaren skulle kunna poängtera att det inte skulle ha någon ekonomisk konsekvens alls för Kultur- och fritidskontoret eftersom verksamhetsbidraget är en pott inom ramen för en fastslagen budget. Vid utbetalningen under maj månad erhåller föreningarna, utöver ett fast belopp per bidragsberättigad sammankomst, ett rörligt belopp på 5 kronor per bidragsberättigad deltagare och aktivitetstillfälle. Vid utbetalningen under november månad får föreningarna dela på vad som återstår av potten. År 2016 blev den genomsnittliga rörliga ersättningen 4,62 kronor per deltagare och aktivitetstillfälle (5 kr + 4,25 kr).

Huvudanledningen till simuleringen är att få en god uppskattning på hur mycket pengar som skulle behöva tillföras systemet för att kompensera för den nya ålderskategorin med bibehållna verksamhetsbidragssummor till föreningarna för resterande åldersgrupp. Av simuleringen framgår att potten för verksamhetsbidraget år 2016 skulle ha behövt utökas med 446 000 kronor för att kompensera för den nya ålderskategorin. Det skulle innebära en ökning med 9 % jämfört med utbetalt verksamhetsbidrag år 2016 (4 894 909 kronor).

Framtida bidrag

I detta kapitel presenteras Kultur- och fritidskontorets tankar kring framtida reformering av bidragen inom varje sektorsområde. Det handlar om olika slags förändringar. Först introduceras idén till ett nytt bidragssystem inom fritidsområdet. Därefter följer förslag på borttagande av vissa bidrag samt förslag på nya bidrag, men också tankar på utvecklingsförändringar inom rådande bidrag. Vidare aktualiseras frågan om ett eventuellt framtida helhetsgrepp med ett förvaltningsövergripande bidragssystem. Allra sist beskrivs hur Kultur- och fritidskontoret tänker sig den kommande arbetsprocessen.

Kultur- och fritidskontoret önskar omdana våra bidrag mot ett upplägg som bättre möter de behov och krav som ett mångfacetterat samhälle ställer. Ett samhälle som präglas av mångfald, förändrad befolkningsstruktur och en ung generation som i högre grad väljer andra sätt att aktivera sig på och andra engagemangssätt än de traditionella, men också ett samhälle där det är viktigt att stödja det etablerade föreningslivet för att stärka demokratin och värna föreningsmodellen. Det handlar också om att skapa ett bidragssystem som är flexibelt och öppet inför framtiden och som kan förändras i takt med samhällsförändringar. Flertalet av de rådande bidragen är ålderstigna och dagens upplägg är mer förenligt med ett homogent och förhållandevis statistiskt samhälle.

Omvärldsspaningen, den historiska tillbakablicken och den samlade erfarenheten inom Kultur- och fritidskontoret pekar på att det är svårt att lyckas med väldigt nytänkande och annorlunda bidrag. Kultur- och fritidskontoret förordar därför i första hand flexibla, öppna och breda bidrag som kan möta upp behov och utveckling.

Utmaningen blir att nå bättre balans mellan kvantitet och kvalitet i våra stödformer och hitta en uppsättning bidrag som är få, enkla att förstå och som stöttar kommunens mål, i synnerhet det idrottspolitiska programmet och det kulturpolitiska programmet, och som dessutom i större utsträckning än idag är lika oavsett typ av förening och aktör. Med utmaningen följer också krav på att utveckla formerna för uppföljning och utvärdering.

Kultur- och fritidskontoret har en ambition att utveckla och utöka samverkan med föreningslivet genom ökad närvaro och dialog. Det är genom stärkt dialog med bidragstagare som den gemensamma kunskapen ökar om hur bidragen används och vilken nytta de gör, snarare än genom detaljstyrning.

Nytt IT-stöd

I nulägesbeskrivningen nämndes att Linköpings bidragssystem upplevs som administrativt krångligt och att kommunen måste försöka underlätta för föreningslivet då det huvudsakligen utgörs av ideella krafter. I denna fråga vill översynen påminna om det parallella arbete som pågår med upphandling av nytt IT-stöd för lokalbokning och föreningsbidrag. Det nya IT-stödet ska införas under tidsperioden mars – juni 2018. Användarvänlighet och effektiviserade processer för såväl Kultur- och fritidskontorets personal som för föreningslivet är viktiga delar i den kravspecifikation och den utvärderingsmodell för granskning och bedömning av anbud som för närvarande utarbetas.

Kultur- och fritidskontoret hyser tillförsikt om att upphandlingen faller väl ut och att det nya IT-stödet bidrar till flera steg i rätt riktning beträffande det upplevda administrativa krånglet och några av ledorden i översynens uppdragsbeskrivning; effektivisering, transparens och även jämställdhet (genom bättre statistikunderlag). Införandet av det nya IT-stödet kommer

också ge Kultur- och fritidskontoret möjlighet, och vara ett bra tillfälle därför, att försöka synka och harmoniera bidragshanteringen (riktlinjer, logiken och hur man söker etcetera bör vara lika) inom kultur- och fritidsområdet.

I detta sammanhang önskar översynen även påminna om den enkätundersökning, med en viktad del och en betygsdel, som Utvärderingsringen genomförde för att få fram föreningarnas syn på Linköpings kommuns bidragsgivning (se bilaga 16, sid 26-28). Föreningarna synes vara förhållandevis nöjda med bidragen. Medelbetygen är genomgående höga, men de påstående som handlar om administration, information och tydlighet erhåller något lägre betyg.

Fritidsområdet

Kultur- och fritidskontoret introducerar här idén till ett nytt bidragsupplägg inom fritidsområdet. Den grundläggande tanken är ett upplägg som huvudsakligen vilar på tre grundläggande bidragsformer:

1.) Verksamhetsbidrag: Med det grundläggande och basala verksamhetsbidraget premieras kvantitet och föreningarnas huvudsakliga och kontinuerliga verksamheter och aktiviteter för barn- och ungdomar. Gentemot verksamhetsbidraget applicerar Kultur- och fritidskontoret synsättet att verksamheten som bedrivs av föreningarna har ett stort egenvärde för samhället och att dessa bör arbeta utifrån egna mål och intressen med begränsad styrning från kommunen. Bidraget och dess riktlinjer ska vara utformade så att föreningslivet ges långsiktiga förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Bidragsreglerna ska inte styra föreningars verksamheter och på så sätt inkräkta på föreningslivets integritet. Essensen med detta bidrag kan sammanfattas med orden "tack för att ni finns". Till verksamhetsbidraget tillförs bidragspotten från det rådande lägerbidraget och bidragssummor från det särskilda bidraget som upphör.

2.) Anläggningsbidrag för mötesplatser: Om kommunen genom verksamhetsbidraget visar sin uppskattning gentemot föreningarnas existens och sin positiva inställning till deras roll inom civilsamhället följer ansvaret att bidra till att föreningarna även har någonstans att vara och verka. I anläggningsbidraget för mötesplatser bakas de rådande lokalrelaterade bidragen driftsbidraget, lokalbidraget och anläggningsbidraget samman. Till anläggningsbidraget för mötesplatser tillförs även bidragspotten från samlingslokalsbidraget som upphör.

3.) Utvecklingsbidrag: Utvecklingsbidraget premierar kvalitet och vänder sig till de föreningar som har ambitionen att skapa lite mer än det som skapas via deras grundläggande och kontinuerliga verksamheter och aktiviteter. Gentemot utvecklingsbidraget appliceras ett mer instrumentellt synsätt. Föreningarna är användbara för att skapa ett mervärde för samhället. Utvecklingsbidraget får därför en tydlig karaktär av att vara målstyrt. Satsningar, idéer, utvecklingsinsatser, verksamheter, projekt med mera som ligger i linje med de utstakade målsättningarna i det nya idrottspolitiska programmet och som riktar sig mot dess prioriterade grupper kommer att premieras. I utvecklingsbidraget hamnar bidragspottarna från de rådande bidragen breddmiljonen, tävlingsarrangemangsbidraget och spontanidrottsmedlen samt bidragssummor från det särskilda bidraget som upphör.

Här vill översynen relatera till informationen i inledningskapitlet om vilka styrinstrument som står till buds för den offentliga sektorn, I detta fall *information och informella kontakter*.

Utvecklingsbidraget skulle innebära en möjlighet för kommunen att uttrycka sin syn och ändra föreningars agerande och inställning genom förmedlade kunskaper och värderingar. Nu ombeds läsaren att också erinra sig summeringen av olika stödformer i omvärldsspaningskapitlet, normstyrda stödsystem kontra kvalitativa stödsystem. Det faller sig naturligt att utvecklingsbidraget definieras som ett kvalitativt stöd. Tilldelningsbeslut kommer i hög grad grunda sig på särskild prövning från fall till fall, efter samtal/förhandling/dialog med föreningen. I och med att utvecklingsbidraget i hög grad blir målstyrt är det kanske mer rätt att prata om ersättning? Ett införande av utvecklingsbidraget skulle innebära att Kultur- och fritidskontoret kommer att behöva utveckla formerna för uppföljning och utvärdering.

Idén till nytt bidragsupplägg inom fritidsområdet skulle alltså innebära att Linköping tillämpar en mellanform med såväl normstyrda bidrag som kvalitativa stöd.

Vid Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2017-01-26 togs beslut (§ 7) om tilldelning av bidrag för samlingslokaler till fem föreningar. Av tjänsteskrivelsen och protokollsutdraget framgår att *"Kultur- och fritidsnämnden ska under 2017 påbörja utredning av nämndens föreningsbidrag för framtagande av nytt modernt bidragssystem. Detta innebär att bidraget till samlingslokaler som bidragsform kommer att upphöra från och med 2018 och framåt."* (se bilaga 9).

Samlingslokalsbidraget är ett specifikt riktat bidrag till fem föreningar, de är de enda som kan söka bidraget och information om bidraget saknas på kommunens hemsida och i de fastställda bidragsreglerna saknas uppgift om bidraget. Detta överensstämmer inte med strävan mot transparens och öppna och breda bidrag som är lika oavsett typ av förening.

Vid Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2016-12-15 togs beslut (§ 197) om tilldelning av medel från det särskilda bidraget till fem organisationer. Av tjänsteskrivelsen och protokollsutdraget framgår att *"Kultur- och fritidsnämnden ska under 2017 påbörja utredning av nämndens föreningsbidrag för framtagande av nytt modernt bidragssystem. Detta innebär att det särskilda bidraget som bidragsform kommer att upphöra från och med 2018 och framåt"* (se bilaga 3). Vid kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2017-11-23 togs beslut om tilldelning av medel från det särskilda bidraget till fem organisationer för verksamhetsåret 2018 och att det särskilda bidraget upphör.

Bidrag till skolturneringar (del av det särskilda bidraget) har nyttjats i väldigt liten utsträckning de senaste åren och först och främst av en enda förening. Skolturneringar är numera mycket sällan förekommande och bidraget bedöms därför ha spelat ut sin roll.

Projektbidraget (del av det särskilda bidraget), som i första hand avser att stödja "pröva på-verksamheter" och verksamheter för prioriterade grupper, överensstämmer med de prioriterade målgrupperna i det nya idrottspolitiska programmet och fångas upp i idén på nytt bidragsupplägg och utvecklingsbidraget.

Det övriga bidraget utgör den överlägset största delen av det särskilda bidraget. De fem permanenta mottagarna (LSIF, LIF, Korpen Linköping, LUR och Linköpings Parasportförening) har under tidsperioden 2012-2016 erhållit ca 75 % av de utbetalda medlen inom det särskilda bidraget. Det särskilda bidraget utgör, med tanke på det övriga bidragets dominans och dess permanenta bidragsmottagare, också ett specifikt riktat bidrag till ett fåtal föreningar och organisationer vilket inte överensstämmer med strävan mot öppna och breda bidrag som är lika oavsett typ av förening/organisation. Istället föreslås att

verksamhetsbidraget öppnas upp för LSIF, Korpen Linköping och Linköpings Parasportförening (se vidare nedan).

I inledningskapitlets information om den offentliga sektorns styrinstrument nämndes att Linköpings kommun i hög grad frånsagt sig styrning via fördelning av tider och plats i kommunens idrottsanläggningar då det uppdraget tilldelats föreningslivet självt via Linköpings Idrottsförbund (LIF). Kultur- och fritidskontoret är i allt väsentligt nöjda med det sätt på vilket LIF utfört uppdraget genom åren, men för att kunna lyckas med intentionerna i det nya Idrottspolitiska programmet bör kommunen äga denna fråga och inte avhända sig styrinstrumentet fördelning av tider och plats i kommunens idrottsanläggningar. Linköpings kommun via kultur- och fritidskontoret föreslås därför överta tidsfördelningssuppgiften från LIF. Därmed saknas också grund för det särskilda bidraget till LIF.

Kultur- och fritidskontoret föreslår att bidragssummor från det särskilda bidraget, som nu upphör, ska finansiera en ny tjänst på Kultur- och fritidskontoret. De allra viktigaste arbetsuppgifterna föreslås bli fördelning av tider och plats i kommunens idrottsanläggningar, föreningsbidragen och dialog med föreningslivet.

Vad gäller verksamhetsbidraget föreslår kultur- och fritidskontoret att den övre åldersgränsen höjs från nuvarande 20 år till 25 år. Riksidrottsförbundet beslutade år 2014 om samma höjning beträffande statens motsvarande bidrag, det statliga LOK-stödet. Linköping föreslås nu alltså göra samma förändring. En höjning till 25 år stämmer väl överens med ambitionen om *aktiv hela livet* i det nya idrottspolitiska programmet. Vidare skulle en höjd åldersgräns underlätta administrationen för föreningarna då kommunen kan nyttja de ansökningsfiler som föreningarna skickar in för att erhålla det statliga LOK-stödet. Därtill föreslås alltså att verksamhetsbidraget öppnas upp för LSIF, Korpen Linköping och Linköpings Parasportförening som en följd av att det särskilda stödet upphör.

Vidare föreslås införandet av en differentierad taxa i verksamhetsbidraget genom ett högre deltagartillfällesbelopp för bidragsberättigade funktionsnedsatta medlemmar i Linköpings Parasportförening. Se bilaga 18, en simulering som räknat på hur hög ersättningen per deltagartillfälle skulle behöva vara för att Linköpings Parasportförening ska få samma belopp i verksamhetsbidrag som föreningen förlorar i och med att det särskilda bidraget upphör.

Kultur- och fritidskontoret föreslår också att ledarutbildningsbidraget tas bort. Under de senaste 9 åren har i snitt 160 000 kronor per år betalats ut i ledarutbildningsbidrag. Vad gäller bildning och utbildning inom idrotten står SISU Idrottsutbildarna till buds, idrottens egna studieförbund. SISU föreslås erhålla hela eller delar av ledarutbildningsbidragspotten för att ge dem möjlighet att utveckla sina utbildningar och erbjuda gratis utbildningar till Linköpings föreningar. Utbildningarna får karaktären av att vara uppdragsutbildningar då Kultur- och fritidskontoret avser att ha stort inflytande över valet av utbildningarnas teman. Utbildningarna och dess syften ska gå hand i hand med målsättningarna i det nya idrottspolitiska programmet.

Ungdomsverksamheten

Angående föreningsstöden kopplade till ungdomsverksamheten finner översynen ingen anledning till att ta bort något av de båda bidragen och inte heller någon anledning till att komplettera dem med ett nytt. Ungdomsarrangemangsbidraget och ungdomschecken är båda breda och öppna och tjänar sina syften väl.

Däremot behöver stagnationen vad gäller antalet utbetalda ungdomscheckar motverkas med lämpliga åtgärder som vitaliserar detta bidrag. Mer och smart marknadsföring kanske kan vara framgångsrik? Exemplet Lund skulle kunna vara en inspirationskälla, där man på ett genomarbetat sätt involverat kommunens alla fritidsledare i temat *Stöd till ungas organisering*.

Kulturområdet

I nulägesbeskrivningskapitlet återgavs de rådande bidragsreglerna för kulturområdet i Linköpings kommun. Övergripande mål för kultur är ett mer innovativt och experimentellt kulturutbud. Alla som bor och verkar i Linköping ska uppleva att det erbjuds ett varierat kulturutbud. Arrangemang som står för mångfald, spridning av nya genrer och som tillförs nya uttrycksformer uppmuntras.

I utkastet till Linköpings kommuns kulturpolitiska program (KPP) understryks att *”vi ser det som vår uppgift att främja och tillvarata kulturaktörernas engagemang. Vi tror att samarbeten mellan kulturaktörer, amatörer som professionella, samt oss inom offentlig sektor är av stor vikt i dagens samhälle. Vår ambition är därför att sänka trösklarna mellan olika verksamheter och bidra till ett öppet klimat.”*

Vidare framhålls att *”Linköpings kulturliv är berikat av ett vitalt föreningsliv, folkbildning, kulturinstitutioner, enskilda kreatörer och kreativa näringar. Vi tror att det i mötet mellan dessa olika aktörer och funktioner kan uppstå synergier, samarbeten och nya idéer.”*

Dessa ambitioner i KPP och i kultur- och fritidsnämndens övergripande mål för kultur är inte helt förenliga med ett av de grundläggande villkoren för att vara bidragsberättigad, att det måste vara en förening av ideell natur som är anordnare/arrangör.

Översynen föreslår därför att bidragen inom kulturområdet (enstaka arrangemangsstöd, årligt arrangemangsstöd och produktionsstöd) även öppnas upp för andra kulturaktörer än föreningar, till exempel enskilda personer och företag.

Omvärldsspaningen har visat att många kommuner har kulturområdesbidrag (olika bidragsvarianter för arrangemang, produktioner och publik verksamhet) som inte bara föreningar kan söka. Så är till exempel fallet med de båda kommuner som vi gjort studiebesök hos, Lund och Norrköping.

Under arbetets gång har översynen mött viss rådvillhet om vad som gäller juridiskt. Med stöd av efterforskningar och de kommuner, vars kulturområdesbidrag är sökbara för ett bredare spektrum av kulturaktörer än enbart föreningar, görs bedömningen att det är förenligt med kommunallagen. Kultur- och fritidskontoret har också kontaktat kommunens juridikgrupp för konsultation och vägledning i frågan.

Utgångspunkten för frågan är kapitel 2 i kommunallagen som behandlar kommunala angelägenheter. Den första paragrafen i detta kapitel, kommunallagens allmänna kompetensregel, lyder som följer: *”Kommuner och landsting får själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller landstingets område eller deras medlemmar.”* I grund och botten handlar denna paragraf om att vi som kommun ska syssla med sådant som är ett allmänt till kommunen knutet intresse.

Utifrån denna huvudregel har man formulerat ett principiellt förbud att man som kommun inte får lämna understöd åt enskilda kommunmedlemmar utan stöd i lag, eftersom det i regel inte är av allmänt intresse att sådant stöd lämnas. Stöd i lag handlar om försörjningsstöd eller till exempel bostadsbidrag som alltså är undantaget från principen. Denna princip utgår alltså från att understöd åt enskilda inte betraktas som en "angelägenhet av allmänt intresse". Principen har sedan legat till grund för att det är till föreningar som en kommun av hävd ska ge bidrag och inte till enskilda personer.

Utgångspunkten för förslaget vad gäller kulturområdesbidragen är dock inte denna princip, utan huvudregeln som styr denna princip. Denna översyn utgår från att vi ska syssla med det som är av allmänintresse, och att de bidragsformer som framgent föreslås vara sökbara för fler kulturaktörer än enbart föreningar syftar till att skapa projekt eller arrangemang som är av allmänintresse.

I Linköpings fall:

- Arrangemangsstöd och produktionsstöd, där det ligger i allmänintresset att möjliggöra arrangemang, produktioner och kulturprogram i Linköpings kommun som bidrar till mångfald, spridning av nya genrer och som tillför nya uttrycksformer.

Så länge det allmänna intresset väger tyngre än det eventuella enskilda intresse som kan finnas hos den enskilda person som anordnar projektet eller arrangemanget, så anser översynen att Linköping följer kommunallagen i denna fråga. Föreningar, grupper och andra aktörer såsom enskilda personer och företag som bedriver kontinuerlig kulturverksamhet, som är utåtriktad och av stort värde för fler än utövarna själva, bör vara berättigade att söka kommunens kulturområdesbidrag. Verksamheten ska präglas av kvalitet och innehålla inslag av ett kulturutbud som kompletterar, utökar eller ersätter den kulturverksamhet som bedrivs i kommunal eller annan regi och som enligt kultur- och fritidsnämndens bedömning är angelägen och till nytta för kommuninvånarna, det vill säga präglas av kommunens allmänintresse.

Att se till att allmänintresset hos linköpingsborna väger tyngre än det enskilda intresset hos bidragssökaren blir en sak att hålla aktuell i varje enskild bedömning av bidrag. Regelverket med bidragsreglerna (villkor, krav, bedömningskriterier, etcetera) bör givetvis omarbetas och anpassas till att bidragen öppnas upp för andra än enbart föreningar av ideell natur. Bidragen kan till exempel inte kunna beviljas arrangemang som gynnar enskilda personers ekonomiska intressen och huvudsakligt syfte får inte vara att främja vinst inom kommersiell näringsverksamhet.

I takt med att engagemanget i föreningslivet minskar, framförallt bland unga, så blir det också mer och mer angeläget att kommuner tänker utanför gamla principer. Allt för att kunna se till att allmänintresset tillgodoses, så att inte dessa gamla principer istället blir ett hinder för att arbeta med "angelägenheter av allmänt intresse", snarare än som tidigare en garant för att vi arbetar med dessa angelägenheter. Detta har många kommuner redan insett.

Resonemanget kring stöd till enskilda personer kan också överföras till kommunallagens förbud mot stöd till enskilda näringsidkare. I 2:a kapitlet, 8:e paragrafen står det: *"Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det."* Dessa synnerliga skäl skulle kunna vara att stödet går till en

angelägenhet av allmänt intresse, och att detta allmänna intresse väger tyngre än det enskilda intresset hos näringsidkaren.

Bidragsformerna inom kulturområdet, arrangemangsstöd och produktionsstöd, bedöms vara väl fungerande. Att öppna upp dessa stödformer för andra aktörer än enbart föreningar av ideell natur torde vitalisera dem ytterligare.

Därutöver finner översynen ett behov av ytterligare en bidragsform inom kulturområdet.

Behovet uppstår i de fall kultur- och fritidsnämnden möter kulturaktörer som bedriver verksamhet som kompletterar eller utökar den kulturverksamhet som bedrivs i kommunal regi och som enligt kultur- och fritidsnämndens bedömning är angelägen och till nytta för kommuninvånarna. Här finns utrymme för ytterligare ett bidrag som ger nämnden mandat att utveckla ett samarbete med kommunens kulturaktörer, i enlighet med de ambitioner som formuleras i det kulturpolitiska programmet. Ett sådant bidrag ska initieras av kultur- och fritidsnämnden, vilket innebär att det inte är sökbart likt de övriga bidragen. Ett sådant bidrag föreslås heta uppdragsstöd och har potential att bli ett effektivt verktyg för målstyrning.

Förvaltningsövergripande bidragssystem?

I inledningskapitlet informerades läsaren om att Kommunledningskontoret fick i uppdrag att genomföra en kommunövergripande utredning av föreningsbidragen under budgetperioden 2015-2016. Utvärderingsringen anlätades och genomförde utredningen i samarbete med personer inom kommunens olika förvaltningar. Utredningen hade sin utgångspunkt i principöverenskommelserna med idéburen sektor om integritet, dialog, långsiktighet, öppenhet och mångfald. Syftet med utredningen var att ta fram ett underlag som möjliggör ställningstaganden och beslut så det totala stödet fördelas på ett så bra och rättvist sätt som möjligt. En önskan med utredningen var att den skulle leda till att bidragen blir mer enhetliga, långsiktiga och på ett tydligt sätt kan stödja Linköpings kommuns planer och program.

Enligt ursprungligt budgetuppdrag skulle utredningen resultera i kommunövergripande riktlinjer för kommunens föreningsbidrag. Då kultur- och fritidsnämnden är den nämnd med störst andel föreningsbidrag i fråga om utbetalningar och diversitet i bidragsformer har planeringsutskottet föreslagit att kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att ta fram en gemensam samsyn i form av riktlinjer för föreningsbidrag.

Mot bakgrund av detta finns det all anledning att, vilket denna översyn också gjort, kika på Norrköpings kommun och Lunds kommun. Norrköpings kommun genomförde alltså en omfattande översyn av föreningsstödet under 2 års tid. I december 2016 fastställde Kommunfullmäktige ett *"Politiskt inriktningsdokument avseende kommunens stöd till föreningar och andra aktörer samt studieförbund"*. Vid samma sammanträde beslutades också att kultur- och fritidsnämnden fick det övergripande ansvaret för hanteringen av bidrag och stöd som Norrköpings kommun lämnar till föreningar och andra aktörer. Nu under hösten 2017 har en riktlinje för kommunens bidrag och övrigt stöd till föreningar och andra aktörer fastslagits. En liknande omvandlingsresa genomförde också Lunds kommun, som efter flera års arbete landade i ett nytt tematiskt upplägg.

Arbetsprocessen framöver

Läsaren har nu fått ta del av Kultur- och fritidskontorets grundläggande tankar, idéer och förslag gällande reformering av bidragen. För att kunna förverkliga dessa förändringar kvarstår mycket arbete. Det handlar om att gå från det övergripande planet till detaljplanet och konkretisera förslagen. Riktlinjer, kriterier och övriga bidragsregler behöver till exempel utarbetas nogsamt för att sedan godkännas på olika nivåer inom kommunen. Kultur- och fritidskontoret önskar återkomma, inför och under kommande sammanträden i kultur- och fritidsnämnden, med förslag som stegvis ändrar kommunens bidrag inom kultur- och fritidsområdena i enlighet med den riktning som denna översyn ger uttryck för.

Bilagor

1A.) Föreningsbidrag, statistik 2016 – Ungdomsföreningarnas bidrag och medlemmar.

1B.) Medlemsstatistik 2016, Åldersgrupp och kön.

1C.) Fördelningen av medlemmar och deltagartillfällen på flickor och pojkar i åldern 7-20 år samt fördelningen på kvinnor och män i styrelserna

2.) Särskilda bidraget 2012-2016.

3.) Protokollsutdrag, Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2016-12-15 (§ 197). Särskilda bidraget 2017, ansökan, beslut samt redovisning.

4.) Anläggningsbidraget år 2010-2017.

5.) Tävlingsarrangemangsbidraget år 2005-2017.

6.) Lägerbidraget 2010-2016.

7.) Ledarutbildningsbidraget år 2009-2017.

8.) Samlingslokalsbidraget år 2010-2017.

9.) Protokollsutdrag, Kultur- och fritidsnämndens sammanträde 2017-01-26 (§ 7). Samlingslokalsbidrag 2017, ansökan, beslut samt redovisning.

10. Sammanställning per förening av de lokalrelaterade bidragen år 2014; driftbidraget, lokalbidraget och anläggningsbidraget.

11.) Sammanställning – Kontanta bidragen inom kulturområdet 2009-2016.

12.) Sammanställning över bidragen till studieförbunden år 2016.

13. A) Genusanalys av föreningsstöd i Linköpings kommun, Isabelle Widmark, Fairpay.

13. B) Förkortad version - Genusanalys av föreningsstöd i Linköpings kommun, Isabelle Widmark, Fairpay.

14.) Frågeställningar till workshopkvällen med utvalda föreningar 2017-10-30.

15.) Svar och synpunkter, workshopkvällen med utvalda föreningar 2017-10-30.

16.) Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun 2014, Utvärderingsringen.

17.) Simulering, verksamhetsbidrag till Linköpings föreningar om utökat åldersspann till 7-25 år.

18.) Simulering, Linköpings Parasportförening och ändring av verksamhetsbidraget.

Källförteckning

Aktiv hela livet, Linköpings kommuns idrottspolitiska program (remissutkast).

Eventstrategi för Linköping.

FoU-rapport 2007:7 *Målstyrning och bidragsgivning inom svensk idrott* (Johan Söderholm).

Intervju med Kurth Franzén (2017-08-23), mångårig anställd på Kultur- och fritidskontoret, de sista åren fram till pension år 2013 som avdelningschef och tillförordnad kultur- och fritidschef.

Kommunala Bidrag - Föreningsbidragsbroschyrer från åren 1962 – 2013.

Kommunallag (2017-725).

Låt oss prata kultur! Kulturpolitiskt program för Linköpings kommun (remissutkast).

Norberg, Johan R. 2004. *Idrottens väg till folkhemmet: Studier i statlig idrottspolitik 1913-1970*, Malmö, Arx Förlag.

Statens stöd till idrotten, uppföljning 2016, Centrum för idrottsforskning.

Strategi 2025, Svensk idrott – världens bästa, Svensk idrotts strategiska plan mot 2025.

Utredning av det totala stödet till föreningar i Linköpings kommun 2014, Utvärderingsringen.

Utvärderingsringen är framför allt ett nätverk för offentlig sektor. Svenska kommunförbundet (nuvarande Sveriges Kommuner och Landsting) utvecklade tillsammans med kommuner, privata företag och universitet metoder att mäta kvalitet genom bland annat enkäter, intervjuer och gruppsamtal samt metoder för att på ett tydligt sätt planera, följa upp och utvärdera olika kommunala verksamheter. För att nå ut med erfarenheterna och samtidigt säkerställa fortsatt utveckling startades nätverket Utvärderingsringen 1995. Numera finns en gedigen kunskap och erfarenhet omkring frågor som berör uppföljning, utvärdering och kvalitet i kommunerna samlat inom Utvärderingsringen. Förutom medlemmarnas erfarenheter finns Utvärderingsringens administration och ett antal resurspersoner med erfarenheter från skilda områden att tillgå inom nätverket.

Webbsidor:

<http://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/prisomraknaren/>

<http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/priser-och-konsumtion/konsumentprisindex/konsumentprisindex-kpi/pong/tabell-och-diagram/konsumentprisindex-kpi/kpi-faststallda-tal-1980100/>

<http://fairpay.nu/>